

มีอาจลบได้...
ให้ล้มเลือน

มืออาจลบได้...

ให้ลืมเลือน

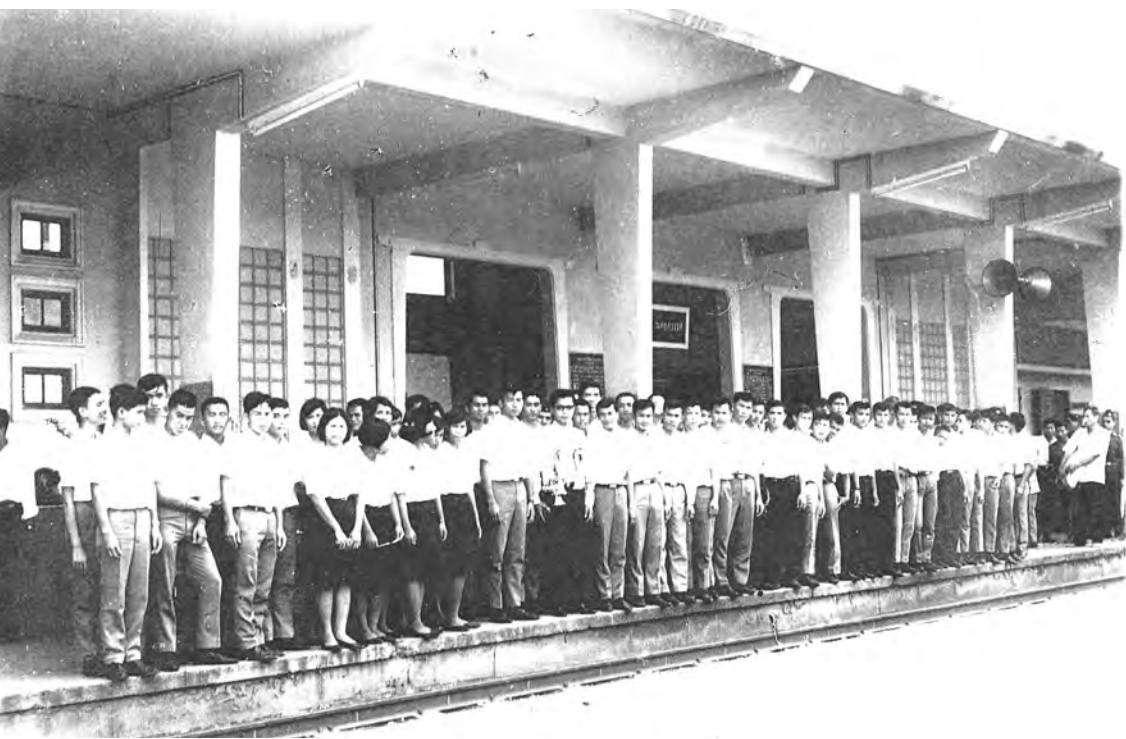

ชีวิตเราเขาทำน เบิกบานอยู่
เกิดมาได้สุขสบายกายสกันธ์
จากวัยเยาว์เข้าหาปัญญาวิทย์
น้อมรับความรู้จากครูบา
ประสบการณ์ชีวิตพิศภาพชัด
ภาพฉายงามยามรำลึกทุกนาที่
อันรอยทรายสายน้ำที่สาดซัด
แต่ภาพแห่งความหลังตั้งครีธา

นำชื่นชูโชคช่วยอำนวยผล
บ้างทุกข์ทนแสนระกำกรรมดา
สรรพลีธีวิชาล้วนควรศึกษา
ช่วยนำพาตัวรอดเป็นยอดดี
มโนทัศน์ตราตรึงซึ่งเหลือที่
เพื่อนร่วมจิตรมิตรไมตรีเสมอมา
ยังเลือนหายดุจกวาดปัดด้วยหัตถา
ยากหนักหนามืออาจจับได้ลืมเลือน

ประมวล น้อยเจริญ

เรื่อง...มีอาจลยได้

คืนสู่เหย้า

ลูกเขี้ยวเหลือง.....๓

เกิดแต่กิน

แก้วนาย.....๑๕

รักสั้นๆ วยไสๆ

เฟื่องฟ้า.....๒๙

เรื่องเล่าเมื่อเราเรียนครู

ประมวล น้อยเจริญ.....๓๕

รัตนมณีหึงกงาม

สวรรค์ คง เนตร.....๔๓

บัตรเชิญของใคร

นภาพัท.....๕๑

คำสารภาพ...ของนิตยา

เบญจา รักพงษ์.....๖๑

พลัดถิ่น

Phan.....๖๓

คืนสู่เหย้า

ลูกเขี้ยวเหลือง

คืนสู่เหย้า

ลูกเขี้ยวเหล็ก

“คืนสู่เหย้า” เพราะคำนี้จริงๆ จึงทำให้ผมมาหยุดยืนริมถนนข้างห้างเซเว่น-อีเลฟเว่น ที่ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งนี้จริงๆ นะครับ ผมเคยเรียนในสถาบันแห่งนี้เมื่อ ๕๐ กว่าปี ผ่านมาแล้วมิใช่ว่าไม่เคยเข้ามาในสถานที่แห่งนี้หลังจากจบการศึกษา ผมมาที่นี้จนนับครั้งไม่ถ้วน อาจจะมีมากกว่าเพื่อนคนอื่นๆ อีกแต่ในครั้งนี่แปลกกว่าทุกครั้ง เพราะผมยืนมองอาคารสถานที่พร้อมกับหลับตานึกถึง “เหย้า” ที่ผมเคยเห็น เคยพำนัก เคยเรียน นึกเปรียบเทียบวันนี้กับวันนั้นซึ่งยังติดตรึง และ ประทับใจอยู่ในความทรงจำไม่มีวันจาง

เบื้องหน้าผมคือโรงแรม สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชาหนึ่ง ที่ตรงนั้นผมกลับมองเห็นเป็นหอพักนักเรียนชายสองหลัง “หอพักพร้อมจิตร” และ “หอพักพุ่มสุวรรณ” สถานที่สองแห่งนี้ ใช้เป็นทั้งอาคารเรียนและหอพักนักเรียนชาย ก่อนที่จะมีอาคาร ๑ ที่ถือว่าเป็นอาคารเรียนหลังแรกของเรา บริเวณนั้น ผมนึกขำอยู่ในใจ ภาพของอาจารย์ที่ไม่พอใจเนื่องจากกระซังที่แขวนไว้สำหรับเรียกนักเรียนให้ตื่นขึ้นมาเพื่อทำกิจกรรมในตอนเช้า ได้ถูกมือดีลักไปด้วยเหตุผลคือ ไม่อยากตื่นขึ้นมาตอนเช้า ไปถางหญ้า ปลูกผัก หรือกิจกรรมตามที่อาจารย์จะจัดให้ หรือนึกถึงความรู้สึกของสาวหนึ่งตกใจ ที่เห็นพวกเราเป็น “เปรต” เนื่องจากเข้าไปในหอพักเพื่อพบเพื่อนคนหนึ่ง แล้วไปประสบพบภาพเรากำลังอาบน้ำรวมกันในโรงอาบน้ำ ภาพของเพื่อนที่ต้องยอมนอนใต้เตียงหรือไปอาศัยนอนในที่นอนของเพื่อนคนอื่นๆ เพียงให้ที่นอนของตนซึ่งตั้ง รอรับการตรวจจากอาจารย์ในตอนเช้า สูดท้ายที่นี้ได้เกิดสาขาวิชาหนึ่ง ที่ไม่มีที่ใดเปิดคือ “สาขามิตรภาพ เอกไฮโล โทไฟ่ป๋อก” ใจครับ ทุกสิ่งข้างเป็นความสุขและเกิดความสามัคคี รัก จนไม่ลืมกันจนถึงทุกวันนี้

ด้านหลังของโรงแรมต้นน้ำในปัจจุบันคือสนามฟุตบอลและโรงฝึกพลศึกษาที่สง่างาม แต่ผมกลับมองเห็นเป็นสนามฟุตบอลและโรงอาหารหลังเล็ก ๆ อันเป็นสถานที่ที่เราต้องไปรับประทานอาหารสามมื้อ อ้อ ถ้าเป็นนักเรียนสตรี ได้รับประทานอาหารเพียงมื้อกลางวันเท่านั้น ไม่ได้นอนที่หอพักนั่นเอง เราเรียก “นักเรียนเดินเรียน” สถานที่ตรงนี้ถือเป็นสถานที่ฝึกความเป็นประชาธิปไตยของเราใครจะทนรับประทานคร่าวๆ กว้างหรือปลาทูทอดได้ทุกวันก็ต้องมีการประท้วงกันบ้าง ช่วงเวลานั้นถือเป็นความสุขที่ได้ทำภายหลังก็มีการปรับปรุงบ้างแม้จะไม่มากนักก็ตาม ผมยังนึกถึงข้าวแดงที่ต้องผืนกลิ่น ตลอดจนถึงข้าวที่ข้าวจนจำได้เมื่อมีกลิ่นโชยมา อย่างไรก็ตาม ก็ถือเป็นการฝึกความอดทน และต้องขอบคุณ “ข้าวแดงแกงร้อน” ที่ทำให้ผมประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาจนถึงทุกวันนี้

พื้นที่ของสถาบันนี้ในอดีต มีต้นไม้ขึ้นเต็มพื้นที่ ด้านหน้ามีต้นไม้ใหญ่ขึ้นเป็นระยะๆ เป็นต้นว่า ต้นจามจุรี ต้นมะขามแผ่กิ่งก้านสาขา กว้างใหญ่ เป็นพื้นที่ที่เราสามารถเดินเล่นกันอย่างสบายๆ บางที่มีหญ้าคาขึ้นเต็มไปหมด ดังนั้นกิจกรรมที่เราต้องปฏิบัติทุกสัปดาห์คือ การแบ่งเขตกันพัฒนา ผั้วถาง กวาดเก็บให้สะอาด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแล กำกับ แต่ก็ถือเป็นความสนุกในเยาว์วัย ที่ได้สนทนากะเช้าเข้าแหงกัน เสียงหัวเราะอย่างมีความสุขทำให้ลดอาการเจ็บแผลบนฝ่ามืออันเนื่องมาจากการจับมิด จอบ เสียม ไปได้หมดสิ้น

ผมมาหยุดยั้งที่ถนนสายกลางของสถาบัน สมัยนั้นยังไม่มีเป็นที่ลุ่มราบต่ำ เป็นความทรงจำที่ประทับในใจสูงสุดของรุ่นผมมาก “แปลงผัก” ใจละครับ ภาพที่พวกเราลงจอบ ขุดรากหญ้า และพรวนดินเพื่อให้เป็นแปลงผักคนละสี่แปลง แต่ละแปลงกว้างหนึ่งเมตร ยาวสี่เมตร เพื่อนบางคนต้องทำแปลงผักเกินกว่าที่กำหนด ก็ใจดี ไปช่วยเพื่อนหญิงที่หมายปองใจละครับ ผลก็คือ สาวเจ้าผักงามดีได้เกรด A ส่วนเจ้าหนุ่มผักเกือบเหี่ยวเฉา แต่ก็แปลก ตันรักกลับไปออกงามในแปลงใจเสียก็มากนะครับ เป็นเรื่องราวที่แสนจะโรแมนติกจนยากที่จะลืม นึกแล้วหัวใจมันชุ่มชื้นเสียจริงๆ

อาคารที่ยังคงมีอยู่จนถึงทุกวันนี้ แต่ผมเกือบจำไม่ได้เพราะงดงามขึ้น คือ “หอประชุม” สมัยนั้นเราเรียกว่าโรงอาหารใหม่ ใช้เป็นอาคารอเนกประสงค์ นอกเหนือจากเป็นที่รับประทานอาหารของนักเรียนทั้งสามมือแล้วยังใช้เป็นห้องฝึกภาคปฏิบัตินาฏศิลป์ที่นักเรียนชายหลายคนเจ็บปวดถูกอาจารย์ตีเพราะรำไม่ได้ตั้งใจหรือมิเช่นนั้นก็อยากให้อาจารย์ทำโทษ อาจารย์น่ารักนี่นะครับ เวลาประชุมหรือเชิญวิทยากรมาบรรยายก็ใช้ห้องนี้แหละกิจกรรมทุกอย่างวันสำคัญ ชุมนุม ก็ใช้ห้องนี้ หอประชุมจึงเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นเขตกลางกันระหว่างหอพักชายหอพักหญิงที่เพิ่งจะสร้างเสร็จ ผมจำได้ นักเรียนชายรับประทานอาหารเช้าเย็นช้ำมาก มิเช่นนั้นก็จะอาสามาสอนวิชาแก่น้องๆ ที่น่ารัก เป็นภาพที่น่าดูอย่างยิ่งครับ

ผมมาหยุดยั้งที่อาคาร ๑ เป็นอาคารเรียนที่สมบูรณ์แบบหลังเดียวของสถาบันนี้ ไม่มีอะไรที่จะขึ้นบันได ไปยืนที่ระเบียงชั้นที่สองมองเห็นภาพพระซังที่แขวนไว้สำหรับตีบอกเวลาและนัดหมายนักเรียนให้เข้าหอประชุม โดยใช้สัญญาณจากระฆังนั่นเอง ก็มองลงไปผมมองเห็นบริเวณหน้าอาคารอันเป็นที่ตั้งของเสาธงชาติ นึกถึงกิจกรรมเคารพธงชาติยามเช้า การนัดหมาย การให้อิหวาของอาจารย์ ภาพเหล่านั้นติดตา ตรึงใจ และสิ้นไหลเหมือนภาพยนตร์ฉากเล็กๆ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจเครื่องแต่งกายการฝึกวินัยในการเข้าแถวเคารพธงชาติ ตลอดจนการหยอกล้อระหว่างเพื่อนต่างห้อง หรือการทักทายกับรุ่นพี่ รุ่นน้องต่างระดับชั้น สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดสัมผัสพันภาพที่กระชับแน่นแฟ้น จนถึงทุกวันนี้ ผมอยากก้มลงกราบอาคารนี้ ขอขอบคุณที่ทำให้ผมได้มีความรู้ ความสามารถ เป็นแหล่งผลิตครูคุณภาพ จริงๆ นะครับ ผมยืนยันคำว่าคุณภาพภาพของอาจารย์ทุกคนปรากฏในห้วงคิดของผมท่าทางในการสอน ความคิดที่แทรกให้เราได้รับรู้ ตลอดจนจินตศิลปะวิทยายุทธต่างๆ เราไม่อาจจะปฏิเสธได้เลยว่า เราซึบซับและนำวิธีการต่างๆ มาใช้สั่งสอนศิษย์ จนได้ชื่อว่าเป็นบรมครูต้นแบบชาวที่ทำให้ผมเกือบหัวใจสลายคือ มหาวิทาลัยมีความคิดจะรื้อถอนอาคารนี้ เพื่อสร้างอาคารใหม่

ที่สวดยหรูกว่าดีนะครับที่อาจารย์หลายคนในสถาบันนี้หักท้วงด้วยเหตุผลหลายประการอาคารนี้จึงยังดำรงอยู่ผมก็ไม่มั่นใจว่าถ้าไม่มีอาคารนี้ศิษย์เก่าหลายคนหลายรุ่นคงคืนเหย้า แบบขาดความผูกพันเป็นแน่แท้

นอกเหนือไปจากอาคารสถานที่แล้วยังมีจิตวิญญาณความผูกพัน รักใคร่กลมเกลียวห่วงหาอาทรและเส้นสายลายลักษณ์ของเพื่อนที่โลดแล่นไปตามจังหวะชีวิตผมมิใช่ผู้รู้หรือคนเก่งในการเก็บรวบรวมข่าวก็อาศัยอ่านจดหมายข่าวที่ส่งมาเป็นระยะๆ ทำให้ได้รับทราบข่าวคราวหรืออดีตของเพื่อนๆ แทบไม่มีใครเชื่อว่าเพื่อนคนหนึ่งเกือบจะไม่ได้เป็นครูเพื่อนคนหนึ่งเกือบไม่ได้กลับบ้านยามปิดภาคเรียนเพราะไม่มีเงินค่ารถกลับบ้านแต่ได้อาจารย์ที่แสนจะใจดีให้มาความรักผูกพันระหว่างศิษย์กับครูแนบแน่นเสียจริงๆ

ผมเริ่มคืนสู่เหย้าอย่างเต็มภาคภูมิเมื่อเราจัดงานเลี้ยงรุ่นในสถานที่ประสิทธิประสาทวิชาแก่พวกเราเป็นครั้งแรกเราเลี้ยงอาหารโดยใช้ถาดหลุมแทนจานชาม “ถาดหลุม” ที่ผมเกือบลืมไปแล้วแถมกับข้าวที่ทำให้เรานึกถึงอดีตเป็นต้นว่า ถั่วคั่ว แกงผักบุ้ง ปลาหูทอด ภาวนักเรียนเข้าคิวรับถาดหลุม มือถือช้อนส้อม อาวุธประจำตัวที่พวกเราต้องเตรียมมา ในวันมอบตัวเข้าเรียน นอกเหนือไปจากมีติดตายหญ้า จอบ เสียม หรือ บัวรดน้ำ นึกถึงภาพวันแรกที่มารายงานตัวนอกจากกระเป๋าเสื้อผ้าแล้วยังมีสิ่งเหล่านี้มาอีก สมกับชื่อเก่าของโรงเรียนนี้มาก “โรงเรียนครูมูลกลีธรรม” นะครับผมนึกถึงเพื่อนที่จากเราไปแล้วเกือบสี่สิบคน เราทำบุญอุทิศส่วนกุศลไป จนคิดว่าเพื่อนๆ ได้ส่งกระแสจิตมาทักทายเราอบอุ่นครั้งบางน” คืนสู่เหย้า” วันนั้นมีการประกวดการแต่งกายแบบหลุดโลกหลากหลายความคิดหลากหลายสีสันจริงๆ แต่เชื่อไหมครับชุดแต่งกายที่ได้รับรางวัลจากการตัดสินของเพื่อนคือชุดนักเรียนที่เราเคยใช้ยามศึกษาที่นี้ไงละครับถือว่าเราไม่เคยลืมอดีตของเราจริงๆ

จากวันคืนสู่เหย้าวันนั้น ก็ได้คืนสู่เหย้าอีก ผู้บริหารของสถาบันนี้ ได้อนุญาตให้ศิษย์เก่าใช้เป็นสถานที่จัดงาน ไม่เสียค่าใช้จ่ายนะครับ และมีสิ่งที่ทำให้เราชื่นใจเป็นอย่างยิ่ง นั่นคือ สมาคมศิษย์เก่าฯได้ประสานกับมหาวิทยาลัยจัดวันคารวะบูรพาจารย์ในงานวันสถาปนามหาวิทยาลัย วันที่ ๑๕ สิงหาคม ทุกปี บรรยากาตแห่งศิษย์และครูกรุ่นกำจ่ายเรียกน้ำตาแห่งความปิติของอาจารย์และศิษย์ได้อย่างน่าชื่นชมความหลังพร้อมพรั่งจากปากสู่หัวใจ ก่อให้เกิดความชุ่มชื่นใจเสียเหลือเกินภาพศิษย์ก้มลงกราบและอาจารย์ดึงศิษย์เข้ามาอดมนันยากที่จะบรรยาย จากนั้นก็มีการรับประทานอาหารด้วยกันอาหารก็ได้จากบรรดาศิษย์จัดเป็นชุดๆ เพียงพอสำหรับทุกคน จากนั้นศิษย์เก่าแต่ละรุ่นก็จัดหาสถานที่นัดพบกัน และศิษย์เก่าทุกรุ่นสามารถใช้อาคารสถานที่จัดงานเลี้ยงรุ่นได้ทุกปี เห็นไหมครับได้คารวะอาจารย์ ได้พบพี่น้องร่วมสถาบันและได้มาเลี้ยงรุ่นในบ้านเกิดถือเป็นการ “คืนสู่เหย้า” ที่สมบูรณ์แบบที่สุด

ผมคิดถึง “เหย้า” นะครับ อยากทักทาย อยากขอบคุณ ที่สถานศึกษาแห่งนี้หล่อหลอมผมและเพื่อน ให้เกิดความมั่นใจ พร้อมที่จะออกไปสู่สังคมอย่างสง่างาม สามารถปฏิบัติหน้าที่ในครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้อย่างดีในระดับหนึ่ง ผมภูมิใจในความเป็นศิษย์เก่าของที่นี่ ศิษย์หลายคนจากที่นี่ มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงในระดับประเทศ ระดับชาติ หลายคนได้กลับมาตอบแทนบุญคุณ ชำแวงแก่งร้อนเต็มภาคภูมิ ผมคิดว่าหากเขาเหล่านั้น จะยังมีกำลังกายและกำลังใจอยู่ เขาจะกลับมาช่วยพัฒนาเหย้าของเราแน่นอน และสิ่งสำคัญที่สุดพวกเรารักกันนะครับ สายใยรักไม่มีวันคลาย เพราะเราทุกข์เราสุขร่วมกันมาจนอยากจะพูดว่าเราคือคนในครอบครัวเดียวกันกินข้าวหม้อเดียวกันลูกเขี้ยวเหลืองแห่งต้นน้ำเจ้าพระยาใจครับ

เกิดแต่กิน

แก้วฉาย

เก๊กแต่กิน

แก้วนาย

ตะวันสีทองทาบบอบฟ้าตัดกับเมฆสีดำในยามโพล้เพล้ ต้นข้าวเขียวขจีเต็มท้องทุ่งนา เสียงกลองย่ำค้ำค่าง ตะลุ่มตุ้ม ตะลุ่มตุ้มๆๆๆ เป็นระยะๆ บ่งบอกว่าเป็นช่วงเช้าพรรษา มันยังก้องอยู่ในหูของฉัน ฉันยังจำได้ไม่ลืมเลือนจนถึงทุกวันนี้ ชาวไร่ชาวนาแบกจอบ แบกเสียม เดินจูงวัวจูงควาย เทียมเกวียนกลับบ้าน นี่คือวิถีชีวิตชนบทที่เป็นไปอย่างเรียบง่ายในแต่ละวัน มันช่างเป็นภาพที่สวยงามเหลือเกิน ในความรู้สึกของฉัน

ฉันเหม่อมองไปบนท้องฟ้า เห็นหมู่วิหคนกกาส่งเสียงแซ่ซ้องรวมตัวกันบินกลับรัง ตัดกับแสงตะวันยามจะลับขอบฟ้า ดวงดงามยิ่งนัก เสียงกบเสียงเขียด หิ่งห้อยเรไร กรีดร้องกันระงม

ใกล้ค่ำแล้วฉันเดินคนเดียวไปตามคันไถคันนา เพื่อไปรับยายที่ไปถือศีลที่วัดในช่วงเช้าพรรษา ขณะที่ฉันกำลังเดินไป เสียงป้าย่อยที่กำลังจูงวัวควายกลับบ้านตะโกนถามฉันว่า

“อีหนูใกล้ค่ำแล้วจะไปไหน เดินระวังเงี้ยวเขี้ยวขอ... เน้อ”

“ไปรับยายที่วัดจ๊ะ” ฉันตะโกนตอบ

พอถึงวัดฉันเข้าไปกอดยาย แล้วถามยายว่า

“ยายจำ เหนื่อยไหมวันนี้ หนูมารับยายกลับบ้านนะจ๊ะ”

ฉันกุกูกอช่วยหอบหิ้วเขียนหมากและปิ่นโตจากยาย เดินนำหน้ายาย ฉันเดินไปวิ่งไปกางแขนเหมือนนกที่กำลังจะโบยบินชีวิตช่างมีอิสระเสรีจริงๆ

ฉันตะโกนกู่ก้องลั่นท้องนาโดยไม่สนใจว่าใครจะได้ยินหรือไม่

“ฉันอยากเป็นนก ฉันอยากบินได้ ฉันจะบินไปให้ถึงในสิ่งที่ฉันฝัน”

ฉันคิดอะไรเรื่อยเปื่อยตามประสาของเด็กช่างเพื่อช่างฝัน แต่ก็ต้องตกใจความรู้สึกกลับมาอีกครั้ง เมื่อฉันได้ยินเสียงยายพูดแกมคว่า

“เป็นลูกผู้หญิง อย่าพูดเสียงดัง อย่าทำตัวกระเดือกกระเด็ก เหมือนม้าตีตกระโหลก อีกหน่อยก็จะเป็นสาวแล้ว ควรทำตัวให้เรียบร้อย สวมกับเป็นลูกผู้หญิงหน่อยนะ”

“จะยาย หนูจะจดจำคำสอนของยายตลอดไป และถ้าหนูเป็นสาว หนูจะไม่ยอมเข้าใกล้ผู้ชายเลย” ในตอนเด็กฉันคิดไว้อย่างนั้นจริงๆ

ขณะที่ฉันพายากลับบ้าน ระหว่างทางได้พบกับลุงรวบกับป้าลำลี กำลังเที่ยวมเกวียนกลับบ้าน ลุงกับป้าถามว่า

“ขึ้นเกวียนกลับบ้านด้วยกันไหม ยายบัวเพื่อน”

“ไม่หรอก จะถึงบ้านแล้ว” ยายตอบ

“วันนี้ได้บุญมาเยอะไหม?” ลุงกับป้าถาม

“เอาบุญมาฝากน้อ” ยายตอบ

พอกลับถึงบ้านฉันพายาไปพักผ่อน ด้วยความหิวฉันถามพี่สาวคนโต ที่มีหน้าที่ทำกับข้าวว่า

“วันนี้มีอะไรกินบ้าง หิวแล้ว”

“มีแกงส้มผักบุ้ง ซึ่งหาได้ตามท้องไร่ท้องนา กับน้ำพริกกะปิ ไปอาบน้ำอาบทำได้แล้ว เดี่ยวจะได้กินข้าวพร้อมกัน” พี่สาวบอก

“เดี๋ยวหนูจะกินให้ร่อยเลยของโปรดหนูทั้งนั้น” ฉันบอกกับพี่สาว นี่แหละคือวิถีชีวิตชนบท ที่มีแต่ความเอื้ออาทรต่อกัน

ชีวิตประจำวันของฉันในวัยเด็ก นอกจากจะรับส่งคุณยายไปถือศีลที่วัดแล้ว ในแต่ละวันฉันยังต้องตักน้ำ ใช้น้ำอาบ น้ำกินใส่ตุ่ม ให้เต็มทุกวัน ช่วยงานพวกพี่ๆ ทุกอย่าง ชีวิตฉันต้องอยู่กับความลำบากมาตลอด

จากชีวิตผู้หญิงตัวเล็กๆ คนหนึ่งที่อยู่กับท้องไร่ท้องนามาตั้งแต่เกิดเห็นแต่แสงตะเกียง แสงเทียน มองไปทางไหนก็ดูมืดสลัวไปหมด แต่ชีวิตฉันคงจะไม่มีตีสลัวเหมือนกับแสงตะเกียงแสงเทียนหรอกนะ เพราะฉันกำลังจะเข้าไปสู่วิถีชีวิตของคนเมืองที่เต็มไปด้วยแสงสี

แสงไฟที่ตระการตาเพื่อศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาในตัวเมืองนครสวรรค์
พ่อแม่บอกฉันว่า

“แกเป็นคนที่เรียนเก่งและฉลาดที่สุด เป็นความหวังของพ่อแม่
ที่จะเซิดหน้าซุตา ของวงศ์ตระกูล พ่อแม่จะส่งเสริมให้ได้เรียนจนถึง
ที่สุดเท่าที่แกจะเรียนได้ ถึงแม้ว่าพ่อแม่จะอดมื้อกินมื้อก็ตาม”

ฉันก็มลงกราบพ่อแม่ด้วยความดีใจ แล้วตอบพ่อแม่ไปว่า

“หนูจะตั้งใจเรียนจะไม่ทำให้พ่อแม่ผิดหวัง แล้วหนูจะเอา
ปริญญามาอวดพ่ออวดแม่ให้ได้ มันเป็นความหวังและความฝันสูงสุด
ของฉัน ถ้าฉันมีโอกาสได้รับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ่อหลวงของเรา”

“ฉันรักพ่อหลวง”

“ฉันจะก้าวไปให้ถึงจุดนั้นไปให้ถึงดวงดาว ถึงแม้ว่ามันจะไกล
เกินเอื้อม เกินฝัน ฉันก็จะฝ่าฟันไปให้ถึงที่สุด”

ปี ๒๕๐๒

ฉันได้มีโอกาสเข้ามาเรียนต่อที่ในเมืองนครสวรรค์ โรงเรียน
ที่ฉันเรียนเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เป็นโรงเรียนที่มี
นักเรียนหญิงล้วนๆ ฉันมาอาศัยอยู่กับคุณอา(น้องของพ่อ) คุณอา
เป็นคนดี เคียวเชิญให้ฉันขยันหมั่นเพียรในการเรียนเสมอ...

วันวันก็อ่านแต่หนังสือ ไม่ได้เที่ยวไปไหนเลย ถ้าวันไหนฉันกลับ
บ้านผิดเวลา ฉันก็จะโดนดุโดนแะตตะโรทุกครั้ง ต้องอยู่ในกรอบ
ทุกกระเบียดนิ้วบางครั้งฉันก็รู้สึกอึดอัดใจ ที่จะถูกถามว่า...

“ไปไหนมาถึงผิดเวลา”

“ไปไหนมาถึงกลับบ้านช้า”

ฉันจะนั่งเงียบทุกครั้งที่ถูกถาม ถ้าฉันตอบหรือเถียง ฉันก็จะโดน
ทำโทษ บางครั้งฉันก็อดน้อยใจตัวเองไม่ได้ ว่าทำไม จะไปไหนมาไหน
กับเพื่อนฝูงก็ไม่ได้ จะต้องอยู่ในกรอบเวลาที่เคร่งครัด อึดอัดเป็นบ้า
แต่ ณ เวลานั้นฉันควรขอบคุณคุณคุณอามากกว่าที่ทำให้ฉันมีวันนี้วันที่ฉัน
ประสบความสำเร็จในชีวิต

พอใกล้จะจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนๆ ต่างจับกลุ่มคุยกัน ถึงอนาคตของตัวเองว่าจะไปเรียนต่อที่ไหนดี

“พิม เธอจะไปเรียนต่อที่ไหน?” ฉันทถาม

“เราจะไปเรียนพยาบาล เพราะเราชอบพยาบาล”

“ดีมละ?” เธอจะไปเรียนอะไร” เพื่อนๆ ถาม

“เราจะเข้าไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ” ตี๋มตอบ

“ศรีล่ะ... เธอจะเรียนอะไร?”

“เราจะสอบเข้าเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ เราอยากเป็นครู” ศรีตอบ

“แล้วเธอล่ะ...จะเรียนอะไร” เพื่อนๆ ถามฉันท

“ฉันจะเข้าไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ” ฉันทตอบเพื่อนๆ ด้วยความภาคภูมิใจ

ปี ๒๕๐๗

ฉันเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.ศ.๓) เป็นช่วงรอยต่อของชีวิต ฉันจะเลือกเดินทางไปทางไหน จะเรียนอะไร มันเป็นเรื่องที่ฉันต้องขบคิด แต่ฉันเป็นคนทะเยอทะยาน มีความใฝ่ฝันสูง

“ฉันอยากเรียนเป็นหมอ”

“ฉันอยากไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ”

นี่คือสิ่งที่ฉันวาดฝันไว้

หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาแล้ว ฉันกลับมาบ้านที่ชนบทอยู่ระยะหนึ่ง เพื่อขอพ่อแม่ไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ

ที่บ้านมีวิทยุเก่าๆ เครื่องหนึ่งยี่ห้อธานินทร์ กับถ่านไฟฉายตราบพอมีเวลารว่างฉันก็เปิดเพลงฟังเพลินๆ จากสถานีวิทยุ ว.ป.ถ.๙ ได้ยินเสียงเพลงดังขึ้นมา

“โอ้กรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมร สมเป็นนครมหานานี

สวयงามหนักหนายามราตรี ช่างงามเหลือที่จะพรรณนา”

มันช่างตรงกับความใฝ่ฝันของฉัน ที่อยากจะไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ

เมืองที่เป็นศูนย์กลางการศึกษา

“ฉันอยากเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย”

“ฉันอยากเรียนเป็นหมอ ดูช่างโก้หรูเหลือเกิน”

“ฉันอยากเห็น แสงสี แสงไฟ แสงนีออน”

เมืองที่เขาว่าลือว่าสวยนักสวยหนา สมกับเป็นเมืองฟ้าอมรของเรา
เมืองที่ไม่เคยหลับ

“สักวันหนึ่งฉันต้องไปให้ได้” ฉันพูดกับตัวเอง

วันหนึ่งพ่อกับแม่ฉันเรียกฉันไปคุยเรื่องการเรียนรู้ต่อของฉัน

“พ่อจ๋าแม่จ๋า หนูอยากไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ หนูอยากเรียนต่อ
(ม.ศ.๔, ม.ศ.๕) และสอบเข้ามหาวิทยาลัย”

พ่อกับแม่บอกฉันว่า

“ตามใจแก ถ้าอยากไปเรียนที่กรุงเทพฯ แต่แกต้องใช้เงินให้
ประหยัดหน่อยนะ เพราะค่าใช้จ่ายในกรุงเทพฯ มันสูง เราเป็นชาวนา
เกิดแต่ดิน ไม่มีสมบัติอะไร นอกจากผืนแผ่นดินเพียงเล็กน้อย ที่เป็น
แหล่งทำมาหากินพอปะทั้งชีวิต ผืนแผ่นดินนี้แหละจะสร้างอนาคตให้
ลูกถึงแม้ว่าพ่อกับแม่จะลำบากยากเข็ญก็ตาม”

ฉันกราบพ่อกับแม่ด้วยน้ำตา ทั้งปลาบปลื้ม ทั้งสงสารพ่อแม่
ที่จะต้องลำบาก คินนันเป็นคินที่พระจันทร์เต็มดวง ฉันมองเห็น
ดวงดาวระยิบระยับเต็มท้องฟ้า เป็นคินที่พระจันทร์ส่องสว่างสวยงาม
ที่สุด ฉันวาดฝันถึงอนาคตตัวเองที่จะได้เข้าไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ และ
ฉันก็ขอจันทร์ว่า

“จันทร์เจ้าขา หนูจะไม่ขอข้าวแกงแหวนไต แต่หนูขอให้หนูได้ไป
เรียนต่อที่กรุงเทพฯ นะคะ และขอให้พ่อแม่มีความสุข”

ฉันไม่เคยดีใจอะไรเท่านี้มาก่อน ฉันเตรียมตัวเตรียมใจที่จะเดิน
ทางเข้ากรุงเทพฯ แต่แล้วความฝันของฉันกลับพังทลาย เพียงแค่เวลา
ไม่กี่วัน เพราะพ่อแม่บอกฉันว่า

“ตกลงพ่อกับแม่ไม่ไห้แกไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ แล้วนะ เพราะเป็นลูกผู้หญิง เกรงว่าจะถูกหลอก จะเสียคน พ่อกับแม่เป็นห่วง เรียนที่นครสวรรค์นี่แหละ” และให้ฉันไปสอบเรียนต่อที่โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์

สงสัยพ่อกับแม่คงได้ยินเพลง “อย่าไปเลยบางกอก” ซึ่งกำลังฮิตอยู่ในสมัยนั้นและคงกลัวว่าฉันจะมีชีวิตเหมือนกับดาวเรืองดาวโรยกระมัง ถึงได้เปลี่ยนใจรวดเร็วขนาดนี้ ฉันนอนร้องไห้ทั้งคืน ทั้งโกรธทั้งน้อยใจพ่อกับแม่

“ตกลงหนูจะไปสอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนฝึกหัดครูตามที่พ่อกับแม่ต้องการ”

นี่ฉันคงจะหนีไม่พ้น ที่ต้องกลับไปสู่แสงตะเกียง แสงเทียน อีกครั้ง หลังจากที่ฉันพยายามจะหนีมาตลอด

พอถึงวันประกาศผลสอบ ฉันไม่ยอมให้ฉันสอบได้ เพราะฉันก็ยังยื่นกรานที่จะไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ อยู่ดี แต่ผลปรากฏว่าฉันสอบได้ที่ ๒๓ ในจำนวนที่รับ ๓๓ คน มันคงเป็นฟ้าลิขิตที่จะให้ฉันต้องมีอาชีพเป็นครูจริงๆ ฉันก็คงยอมรับความพ่ายแพ้ต่อชะตากรรมของตัวเองฉันเดินออกจากบริเวณนั้น ด้วยความรู้สึกผิดหวังบนความสมหวัง ฉันไม่รู้ว่าจะได้ใจหรือเสียใจ ฉันเดินออกมาด้วยจิตใจที่เลือนลอย พลันก็คิดขึ้นมาได้ว่าใครนะที่สอบได้อันดับ 1 ช่างเก่งเหลือเกิน ฉันก็เลยเดินย้อนกลับไปดูอีกครั้ง

“สิทธิพร ยอดนิล” ฉันต้องรู้จักเธอให้ได้ว่าหน้าตา เธอจะเป็นอย่างไร ถึงได้เก่งนัก

ปี พ.ศ.๒๕๐๘

วันแรกที่ฉันก้าวสู่รั้ว เขียว-เหลือง ฉันรู้สึกตื่นเต้นมาก เพราะที่ผ่านมามีคนไม่เคยเรียนร่วมกับผู้ชายเลย พอเห็นผู้ชายมากหน้าหลายตา รวมทั้งรุ่นพี่และรุ่นเดียวกันฉันรู้สึกประหม่าอย่างไรพิกล เวลาที่ฉันเดินผ่านผู้ชาย ฉันจะก้มหน้าก้มตารีบเดิน ให้ผ่านไปเร็วๆ โดยไม่

มองใคร พอผ่านพ้นไปแล้วก็รู้สึกโล่งอก ส่วนเพื่อนผู้หญิงก็รู้จักแค่ ๒-๓ คน เพราะเคยเรียนมัธยมมาด้วยกัน

ถึงแม้ว่าฉันจะไม่อยากเรียนเป็นครู แต่เมื่อมาเรียนแล้วก็คงต้อง ตั้งใจเรียนให้ถึงที่สุดเพื่อตัวเองและพ่อแม่ที่รอความสำเร็จของฉันอยู่

สาว ๆ ปี ๑ ส่วนใหญ่จะถูกรุ่นพี่เก๋ ๆ มาจีบ มาแซว มาหยอก ล้อ เพราะรุ่นพี่เขาถือว่าเค้าเก๋กว่ารุ่นน้องอยู่แล้ว

ส่วนฉันรุ่นพี่ไม่ค่อยมีใครมาแซว มาหยอกล้อ เพราะฉันมีพี่ชาย เป็นนักเรียนรุ่นพี่ เป็นนักเรียนหัวใจ พี่ชายฉันรักและเป็นห่วงฉันมาก กลัวถูกรุ่นพี่แกล้ง จึงดูแลฉันเป็นอย่างดี

เวลาผ่านไปประมาณ ๒ สัปดาห์ วันหนึ่งพี่ชายฉันเข้ามาจูงมือ ฉันไปโดยไม่พูดอะไร

“พี่ชายจะพาฉันไปไหน” ฉันถาม

“ไปกับพี่ เดี่ยวก็รู้ว่าพี่พาไปไหน” พี่ชายตอบ

พี่ชายฉัน พาฉันไปที่โรงอาหาร ฉันตกใจและหวาดกลัวมาก เพราะมีแต่รุ่นพี่เก๋ ๆ อยู่เต็มไปหมด เสียงพี่เก๋ ตะโกนออกมาว่า... “เฮ้ยไอ้...?.. มึงพาแฟนน้องปีหนึ่งมาอวดพวกกูหรือวะ ดูหน้าตาจิ้มลิ้ม พริ้มเพราดีนี่หว่า”

“ไม่ใช่แฟนโว้ย พี่ชายทำหน้าที่ซึ่งขัง แต่เป็นน้องสาวกูเอง พวกมึงห้ามยุ่งนะ” ประมาธว่าผู้หญิงเข้าใครอย่าแตะยังงั้น

“กูขอสมัครเป็นน้องมึงคนได้ไหมวะ” เสียงรุ่นพี่ตะโกนออกมา

“ถ้าใครยุ่งกับน้องกู เป็นเจอดีแน่” พี่ชายทำเสียงโกรธๆ

จากนั้นรุ่นพี่ปีสอง ซึ่งมีพี่หยอยหนู่มรูปร่างพอมสูง พี่ละมุล หนู่มนัยดาหวานท่าทางกรุ่มกริมเดินมานั่งใกล้ๆ ฉัน

ฉันรู้สึกหวาดกลัวจนพูดอะไรไม่ออก เกิดมาในชีวิตฉันยังไม่เคย เข้าใกล้ผู้ชายเลย

“พี่ไม่ทำอะไรหรอกยกเว้นไปเลย น้องเป็นน้องของเพื่อน ก็เหมือนน้องของพี่ พี่จะดูแลน้องเอง ถ้าใครมารังแกน้องบอกพี่ก็แล้วกัน เดี่ยวพวกพี่จัดการให้”

“ขอบคุณมากค่ะ” ฉันตอบขอบคุณพวกพี่เขาไป

“เฮ้ยไอ้...?..มึงให้น้องมึงกลับไปได้แล้วตุลิวจวนตัวสิ้นเป็นลูก
นกเลย สงสารวะ”

ฉันเดินออกจากกลุ่มพี่ๆ กิ่งวิ่งกิ่งเดิน เพื่อจะให้พ้นเร็วๆ

เฮ้อ! โลงอกไปที่ ที่พวกพี่ๆ เขาไม่ได้แก้งเรา

ฉันต้องขอขอบคุณพวกพี่ๆ มากนะคะ ที่ตลอด ๑ ปี พวกพี่ๆ
ดีกับฉันเหลือเกิน และต้องขอบคุณพี่ชายด้วยที่ห่วงใยฉันมาตลอด
ตั้งแต่เด็ก

ฉันเป็นเด็กเดินเรียนไม่ได้อยู่หอพัก จึงไม่ค่อยมีวีรกรรมอะไร
ที่โดดเด่นนัก เห็นเพื่อนๆ หลายคนบอกว่าชอบวิชาเกษตร ชอบทำ
แปลงผัก เพราะมีบรรดาชายหนุ่มรุ่นพี่ หรือรุ่นเดียวกันมาช่วยรดน้ำ
พรวนดินจนชุ่มฉ่ำ

“ฉันอิจฉาพวกเธอเหลือเกิน ที่มีความสุขต่อการทำแปลงผัก”
สำหรับแปลงผักของฉันมันช่างเหี่ยวเฉาเหลือเกิน เพราะไม่มีใคร
มาช่วยรดน้ำพรวนดินเลย แต่ผักของฉันก็มีคุณภาพนะ เพราะไม่มี
หนอน แมลงมาชอนไช ถึงแม้จะมีมาชอนไช ก็ต้องตายคาเกษตร เพราะ
ฉันพ่นพิษไว้หมดแล้ว

“สิทธิพร ยอดนิล” ฉันรู้จักเธอแล้วเธอช่างสมกับเป็นคนเก่ง
จริงๆ หน้าตาเธอดูสดใส ดวงตาเป็นประกาย แต่ไม่ใส่ใจใครเลย
นอกจากเรียน

ปีสอง

ห้องฉันได้ไปฝึกสอนเทอมแรก ฉันไปอยู่หน่วยฝึกสอนสันติธรรม
โรงเรียนหนองกรด ชีวิตของครูฝึกสอนตอนนั้นก็ลำบากพอสมควร
แต่สิ่งที่ทำให้ใจฉันหวั่นไหวและขาดความมั่นใจมากที่สุดก็คือ ชั่วโมง
แรกที่ฉันก้าวเข้าไปสอนนักเรียน ชั้นป.๓ มีเด็กนักเรียนชายคนหนึ่ง
ฉันยังจำได้ไม่มีวันลืมคือ ด.ช.เมฆ เริ่มต้นแซวและลองภูมิฉันเดินไป
เดินมาในห้องไม่ยอมนั่งเรียน

“นี่เธอนั่งเรียนให้เรียบร้อย แล้วหยุดเดินไปเดินมาเสียที่ ไม่เช่นนั้นจะโดนทำโทษ” ฉันพูดด้วยความโมโห

“ผมไม่นั่ง ครูจะทำไม จะทำอะไรผม” เด็กพูดด้วยน้ำเสียงก้าวร้าวฉันรู้สึกขาไปทั้งหน้า ความมั่นใจหายไปหมดเลย

“ไม่อยากเป็นครูอีกแล้ว แค่เด็กตัวเล็กๆ แซวเท่านั้นฉันยังหัวเราะและหมดกำลังถึงขนาดนี้ และถ้าฉันออกไปเป็นครูจริงๆ ฉันจะทำได้ไหมนี้ ฉันไม่อยากเป็นครูอีกแล้ว” คิณนั้นฉันนอนคิดทั้งคืน

“อุปสรรค เล็กๆ น้อยๆ แค่นี้ ฉันยังไม่สู้สักหรือ นับประสาอะไรกับสิ่งที่ฉันจะต้องเผชิญตั้งมากมายในชีวิต ฉันต้องเข้มแข็ง และแข็งแกร่ง สู้ สู้ นะเรา” ฉันปลอบใจตัวเอง

เทอมสุดท้าย

ฉันกลับมาเรียนอีกครั้ง และเป็นเทอมสุดท้าย จากนั้นฉันก็คงจะจาก ฝค.นว. ไปจริงๆ

วันนั้น ขณะที่ฉันเดินไปตามถนนจากอาคาร ๑ ไปทางหอพักชาย(หอพักฟุ่มสุวรรณ์) ฉันเดินอย่างรีบร้อนเพราะวันนั้นอากาศร้อนจัดแสงแดดที่แผดจ้า

“พีครับ พีครับ รอผมด้วย”

ฉันหันกลับไปตามเสียงเรียกเห็นหนุ่มรุ่นน้องปี ๑ หน้าตาคมเข้มกำลังวิ่งตามฉันมา

“เรียกพีเหรอ มีอะไรกับพีเหรอคะ” ฉันถามด้วยความสงสัย

“ให้ผมเดินไปด้วยคนได้ไหมครับ” เสียงของน้องที่พูดคู่สน่ใคร่ตระคนกับท่าทางที่กระหืดกระหอบ จากการที่ต้องวิ่งตามฉัน

จากนั้นเราสองคนก็เดินไปด้วยกัน

“ไปนั่งคุยกันที่ใต้ต้นไม้จามจุรีดีไหมคะ” ฉันเป็นฝ่ายเปรยขึ้นก่อน

“ดีครับผมอยากนั่งคุยกับพี่นานๆ ตามลำพัง”

คำพูดของน้องที่พูดกับฉันในวันนั้น มันเป็นคำพูดที่ออกมาจากใจของลูกผู้ชายคนหนึ่ง ที่มีใจให้กับผู้หญิงคนหนึ่งอยากสุดซึ่งเขาบอกว่าเขาชอบฉันตั้งแต่แรกเห็น เขามีความสุขที่ได้พูดคุยกับฉัน เขาเหมือนเงาติดตามตัวฉันตลอดเวลา ไม่ว่าฉันจะไปไหน จะเรียนที่ห้องไหน จะอยู่ในสายตาเขาตลอดเวลา

“พี่ครับผมได้สารภาพความรู้สึกของผมให้พี่รู้หมดแล้ว แล้วพี่เล่าครับ มีความรู้สึกอย่างไรกับผมบ้าง”

ฉันไม่เคยตอบคำถามเขาเลยได้แต่นิ่งนิ่งเฉยๆ จนบางครั้งน้องเขาก็รู้สึกน้อยใจ ทำทางกระพืดกระพืด และหงุดหงิดทุกครั้งที่ฉันไม่ตอบคำถาม

จนกระทั่งใกล้เวลาที่ฉันจะต้องจาก ผค.นว. ไปจริงๆ สอบปลายภาคเสร็จแล้วรอดแต่เพียงผลสอบเท่านั้น

“พี่ครับ ผมขอคุยกับพี่เป็นครั้งสุดท้ายได้ไหมครับ ก่อนที่พี่จะจากผมไป”

“ได้สิ เราไปคุยกันที่เดิมนะ”

จากนั้นเราทั้งสองคนก็พากันไปนั่งใต้ต้นจามจุรีที่เดิมที่เราได้พบกัน น้องเขาได้พรอดพบว่าพรณนาถึงความรู้สึกที่มีต่อฉันอย่างมากมาย มันช่างเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่เหลือเกิน น้องเขาจับมือฉันไปกุมไว้แน่น น้ำตาของลูกผู้ชายไหลออกมาจากดวงตาที่คมเข้มคู่นั้น ฉันรีบหยิบผ้าเช็ดหน้าในกระเป๋ามาซับน้ำตาให้เขา บางครั้งฉันก็อดหวั่นไหวไม่ได้

“เป็นลูกผู้ชายอย่าร้องไห้ให้ใครเห็นนะ ต้องอดทน” ฉันพูดด้วยน้ำเสียงลั่นเครือ อดน้ำตาไหลไม่ได้

“สักวันหนึ่งน้องคงจะพบกับคนที่ดีกว่าพี่ พี่ขอให้น้องมีอนาคตที่ดีแล้วอย่าร้องไห้อีกนะ พี่คงจะต้องจากน้องไปจริงๆ แล้วละ”

“พี่ครับผมถามพี่จริงๆ ว่าทำไมพี่ถึงรับรักผมไม่ได้”

ฉันได้แต่นิ่งเงียบไม่ได้ตอบอะไร แต่มองเห็นเขาด้วยความสงสารฉันไม่อยากให้น้องรู้สึกผิดหวังไปมากกว่านี้ แต่สำหรับฉันมัน

ยิ่งเจ็บและปวดร้าวมากกว่าน้องเป็นไหนๆ ที่พี่รักน้องไม่ได้ เพราะหัวใจฉันได้มอบให้กับชายคนหนึ่งไปหมดแล้ว มอบให้เขาทุกๆ ที่ไม่เคยพูดคุยกัน ไม่เคยใกล้ชิดกัน ไม่เคยได้สัมผัสกัน และที่เจ็บมากที่สุดก็คือ เขาไม่เคยบอกรักฉันเลย วันนี้ฉันก็คงจะต้องบอกลาเขาด้วย เพราะเป็นวันที่จะต้องจากกันไปจริงๆ เราคงจะไม่ได้พบกันอีก ขอให้เธอไปพบกับคนดี มีอนาคตที่ดีเถิดนะ ส่วนฉันก็คงจะไปเรียนต่อไปตามหาความฝันของฉันที่ใฝ่ฝันไว้ตั้งแต่เด็ก

“ลาก่อน...อาจารย์ผู้มีพระคุณ ลาก่อนคนที่ฉันรัก ลาก่อนเพื่อนที่แสนดี ลาก่อน ผด.นว.”

จากเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่เกิดแต่ดิน อยู่กับท้องไร่ท้องนามาตั้งแต่เกิดได้เข้ามาเผชิญชีวิต ซึ่งมีทั้งสุข ทุกข์ สนุกสนาน คละเคล้ากันไป ในแต่ละช่วงชีวิตของเธอ มีเหตุการณ์ต่างๆ เข้ามาในชีวิตมากมาย แต่เธอก็ไม่พรั่งเฟลไม่เคยล้มความฝันที่เธอวาดเอาไว้ และเธอก็สามารถก้าวไปถึงจุดที่เธอฝันได้อย่างที่เธอตั้งใจ

ถึงที่สุดแล้ว ชีวิตทุกชีวิตที่เกิดแต่ดิน และมีวงจรชีวิตที่แตกต่างกันออกไป บางคนสูงส่งจนฟองฟ้า เจิดจ้าเพียงแสงแห่งสุริยะฉาย บางคนดินร่นจนแทบตาย ที่หมายก็เพียงต่ำเตี้ยเรี่ยดิน

สำหรับฉันเมื่อวงจรชีวิตพาฉันมาอยู่ ณ จุดนี้ ฉันมองทุกชีวิตในวัฏฏะ มีที่หมายเดียวกัน คือ กลับมาสู่ที่เดิม กลับสู่ดินเพราะเราทุกคนเกิดแต่ดิน

“นี่คือดินถิ่นย่าว่าต่ำต้อย
เหยียบเพื่อล่อยสู่ฟ้าเวหาหา
ให้ชีวิตผันไฟตะกายดาว
ทำยก็ร้าวล่วงหล่นบนดินเดิม”

“มีอะไรให้ยึดประพุดิชอบ
มีคำตอบอะไรไว้ส่งเสริม
หากไม่มีตนิยามความเหิมเกริม
ชีวิตเริ่มแล้วก็จบลงชบดิน”

รักสั้นๆ วยไสๆ

เฟื่องฟ้า

รักสั้นๆ วยไสๆ

เฟื่องฟ้า

ดนตรีภายในงานดังกระหึ่มจนเสียงลวดดอกออกมาออกห้อง

ฉันได้ยินชัดเจน ในท่วงทำนองเพลงย้อนยุคที่ตั้งนุ่มเนียนหู เสียงหวานแว่วที่เล็ดลอดออกมาเหมือนจะชวนเชิญให้เพื่อฝันถึงอดีต ที่ล่วงเลยมานานเกินนับ

ทุกบทเพลงที่นำเสนอก็ล้วนแต่รำลึกความหลังเก่าๆ และ นักร้องส่วนใหญ่ก็คือเพื่อนๆของเรานั้นเอง นานๆ จะมีนักร้องของ วงดนตรีมาร่วมร้องสลับรายการสักครั้ง

“เดินเร็วๆ... หน่อยจะหล่น...” เสียงยายก็ตัวสวบดั่งย่ำเตือน พร้อมเอื้อมมือมาจับมือฉันเดินกึ่งวิ่งเหมือนกลัวว่างานจะเลิกราไป ก่อนอย่างนั้นแหละ

“อ๊อย... เดินช้าๆ... หน่อยก็ได้หรอก... งานก็เพิ่งจะเริ่ม” ฉันโอดโอยพร้อมกับกำดอกกาสะลองที่เก็บมาในมือไว้ อย่าง ทะนุถนอม ซึ่งฉันก็บอกตัวเองไม่ได้เหมือนกันว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น

ไต่เย้นจากแอร์ในห้องจัดเลี้ยงกระทบใบหน้าบรรเทาความร้อน จากการที่รีบเดินมาได้บ้าง ความเหน็ดเหนื่อยเหือดหายราวกับปลิดทิ้ง ความเย็นฉ่ำเริ่มห่อหุ้มร่างกายมากขึ้น

“มาแล้ว.... ยาย.... มาแล้ว เร็วเข้า” เสียงกลุ่มเพื่อนเรียกชื่อฉัน และร้องเรียกเพื่อนเข้ามาล้อมหาที่นั่งเพื่อสังสรรค์กัน

ภายในห้องถูกจัดไว้สะดวกสบายแบบเรียบง่ายทุกอย่างเหมือนจะ จงใจให้ทุกคนระลึกถึงความหลังโต๊ะอาหารจะจัดไว้เป็นโต๊ะยาว จัดที่นั่งไว้ข้างละแถวหันหน้าชนกันทุกคนจะเลือกนั่งได้ตามใจชอบ อาหารจะจัดวางไว้หกคนต่อหนึ่งชุด พวกเขาจัดแบ่งกันรับประทาน อย่างทั่วถึงไม่ขาดตกบกพร่อง ที่จะลืมเสียมิได้คือทุกๆ อาหารหนึ่งชุด จะมีแจกันดอกไม้วางไว้ในแจกันจะมีดอกกุหลาบหลากสี แสด แดง

ชมพู เหลือง และที่ไม่สีมทุกแจกันจะต้องมีดอกไม้दानานรักของ
ผค.น.ว.รุ่น ๑๐ คือดอกหางนกยูงนั่นเอง มาแทรกแซมตกแต่งด้วย
แต่ตรงที่ฉันนั่งแจกันที่อยู่ตรงหน้าจะเห็นมีดอกไม้สีขาวดอกเล็ก ๆ
เสียบแซมอยู่ เพราะในขณะที่ฉันกำลังทักทายเพื่อนอยู่นั้น เพื่อนที่นั่ง
ใกล้ได้หยิบดอกกาสะลอง ที่ฉันเก็บมาจากใต้ต้นและวางไว้ตรงหน้า
ไปเสียบแซมประดับแจกันให้ จึงดูสวยแปลกตาไปอีกแบบ

บรรยากาศในงานดูอบอุ่นและเป็นกันเองยิ่งนัก พวกเราดื่มกิน
กันอย่างสนุกสนาน ฉันเองก็กำลังก้มหน้าก้มตาเซ็ดมือให้สะอาดพร้อม
คุยกับเพื่อนไปด้วย

“เธอ.....ดูซิใครมา” เสียงเพื่อนชายคนหนึ่งเรียกชื่อฉัน
และจูงมือเพื่อนชายอีกคนมาพบฉัน พอฉันเงยหน้าขึ้น

“สายชล!!” ฉันอุทานอยู่ในใจเสียวๆ เขานั่นเอง เขาคนที่
ฉันนึกถึงเมื่อสักครู่ หัวใจฉันเต้นไม่เป็นสำ และเริ่มทำอะไรไม่ถูก
เหมือนมีอะไรสักอย่างที่เกิดขึ้นกับเรา โดยที่เราไม่ทันได้ตั้งตัว จึงไม่มี
อะไรเล็ดลอดออกจากปากนอกจากดวงตาที่ตกใจ และฉายแวว
เร้นลับของหัวใจออกมาอย่างชัดเจน

“สายชล” ทำไมฉันจะจำเขาไม่ได้ เขาไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปสัก
เท่าใดนัก เพียงแต่ดูเขาโตขึ้นเป็นหนุ่มใหญ่ ดวงตาที่มีแววขี้ฉ้อจนกว่า
วอนแกมเศร้าคู้นั้นก็ยังคงฉายแววเหมือนเดิมจุมูกที่โตงเป็นสันนั้น
ก็อีก จมูกที่ฉันไม่มีวันลืม ผิวที่เป็นสีแทนเนียนเรียบของเขาดูขาวขึ้น
ผมก็ยังคงเดิม ฉันมัวแต่ตกตะลึงและนึกไม่ถึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
จนกระทั่งได้ยินเสียงที่นุ่มนวลของเขาว่า

“สวัสดิ์ครับ.....เคยเรียนอยู่ห้องไหนเอ่ย.....”

เสียงนั่นเองที่กระตุ้นความรู้สึกให้ทำตัวเป็นปกติ จึงเงยหน้าขึ้นมอง
เขาเต็มตา เห็นยิ้มน้อยๆ ที่มุมปากกิริยาที่สุภาพเรียบร้อยไม่มีที่ทำว่า
จะเสแสร้ง หรือว่าหูของฉันผิดไปแต่อย่างใดเลย พอได้สบตานั้น
แหละ จึงได้รู้ว่า

ดวงตาคู่นั้นเป็นดวงตาที่ว่างเปล่า มองฉันเหมือนคนที่ไม่เคย
รู้จักหรือมีความในใจกันมาแต่อย่างใดเลย ความรู้สึกหลากหลาย

ประดังประเดเข้ามา มันเป็นความอ่อนแอที่เลวร้ายกว่าทุกๆ ครั้งที่เคยได้รับมาครั้งแล้วครั้งเล่า

ครั้งนี้ มันเหมือนฉันได้สูญเสียความรู้สึกที่ดีที่สุดในชีวิตที่ฉันแอบซ่อนไว้ในมุมหนึ่งของหัวใจมาตลอดมันเป็นความบริสุทธิ์ที่ไม่มีอะไรจะเปรียบได้ นับแต่นี้ต่อไปความรู้สึกที่ดีๆ เหล่านั้นจะลาจากฉันไปแล้วละหรือ

ฉันอดที่จะย้อนอดีตนึกถึงเวลานั้นขึ้นมาอีกมิได้ เวลาที่สองเราเคยไปไหนต่อไหนด้วยกัน ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกัน แลกเปลี่ยนความรู้กัน ช่วยกันแก้ปัญหา กับดวงตาที่เคยเอือออาทร ปลอบโยนเมื่อมีความทุกข์ใจ ยามที่เขาจะล่ำระลักปรนเปรอคำหวานและปลอบโยน สิ่งเหล่านั้นไม่ได้ตกค้างอยู่ในใจเขาบ้างเลยหรือ เขาจึงจำไม่ได้ แม้แต่ฉันเคยเรียนห้องไหน ในขณะที่ฉันยังไม่เคยกำจัดสิ่งเหล่านั้นออกจากใจเลย

“สายชล” ชื่อของเขา ความหมายคือ “สายน้ำ” เขาคือสายน้ำที่ไหลเซาะเกาะแก่งหินไปเรื่อยๆ ใสใหม่ และเขาก็เหมือนธรรมชาติของน้ำทุกๆ ไปที่ไม่เคยไหลกลับ

ฉันจำเป็นต้องบีบบังคับตัวเองอีกครั้ง อีกสักครั้งจะเป็นไรไป เพราะครั้งนี้ก็ไม่ใช่ครั้งแรกที่เราต้องเจ็บเพราะเขา การหายตัวไปของเขาที่ไม่ส่งข่าวคราวมาก็แล้วยังมีอะไรที่เจ็บกว่านี้ได้อีกจิตเริ่มเป็นนายกายก็เริ่มเป็นบ่าว และก็ทำตัวให้เป็นปกติแทนการพูดคุย เสแสร้งเข้าซี เสแสร้งเข้า และรีบหาทางออกไปจากตรงนี้ให้เร็วที่สุดก่อนที่คนอื่นจะรับรู้ถึงความรู้สึกของฉันขณะนี้ความผิดหวัง ความเจ็บปวดมากเสียจนแทบจะกลั้นน้ำตาไว้ไม่ได้

อีกสักครู่ฉันจึงทำตัวเป็นคนลึกลับเสแสร้งไปเข้าห้องน้ำและหายไปจากตรงนั้น ในขณะที่เดินออกจากห้องนั้นใจของฉันดูเงิบเหงาและเศร้าอย่างบอกไม่ถูก จึงเข้าไปนั่งพักใจในรถยนต์สักครู่ เปิดกระจกให้ลมพัดผ่านเข้า แหงนมองท้องฟ้าวันนี้ไม่มีทั้งเดือนและดาว ท้องฟ้าจึงมืดและหม่นไม่ผิดอะไรกับใจฉัน ท้องฟ้าที่ว่าหมองหม่นและ

เจียบเหงานั้น มันยังเจียบเหงาและเศร้าน้อยกว่าใจของฉันทันทีถ้า
จะเปรียบ งานเลี้ยงยังคงไม่เลิกรา ยังแหว่เสียงพูดคุยเบาๆ ที่จับใจ
ความไม่ได้บวกกับเสียงเพลง “ลืมเสียเถิดอย่าคิดถึง” ดังแหว่มา
ตอกย้ำความรู้สึกให้เจ็บปวดมากยิ่งขึ้นไปอีก แต่มันก็ทำให้หัวใจที่
ห่อเหี่ยวของฉันทิดคิดว่า จริงซี ลืมเสียเถิดอย่าคิดถึง เพราะ

มันเป็นเพียงรักสั้นๆในวัยใสๆเท่านั้น จึงไม่มีวันหวนคืนให้
นำมาคิดฝัน คุยปุยเมฆกระทบแรงลมจางหายไปในห้องฟ้าที่
กว้างไกล ฝันจึงสลายไปตามกาลเวลา

เรื่องเล่าเมื่อเราเรียนครู

ประมวล น้อยเจริญ

“เรื่องเล่าเมื่อเราเรียนครู”

ประมวล น้อยเจริญ

คุณพ่อของผมเป็นครูประชาบาล ท่านเสียชีวิตเพราะถูกงูกัดในตอนนั้นตัวผมยังอยู่ในครรภ์คุณแม่ได้หกเดือน และลืมตาดูโลกเมื่อทำบุญร้อยวันให้คุณพ่อเสร็จที่ผมกล่าวถึงคุณพ่อเพราะนี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นแรงบันดาลใจอย่างสูงในการมุ่งเข็มชีวิตการเป็นครู จะเรียกว่า “ตามรอยเท้าพ่อ” หรือ “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น” ก็ได้ เนื่องจากผมเป็นลูกกำพร้า ตั้งแต่เกิดและช่วงต้นของชีวิตกำลังเรียนชั้นประถมสองได้มีญาติผู้ใหญ่เป็นพระสงฆ์ ลูกพี่ลูกน้องกับคุณแม่ผมเรียกท่านว่า “หลวงลุง” มารับผมไปเป็นศิษย์วัด ท่านกล่าวกับผมต่อหน้าคุณแม่ว่า “ฉันคิดว่าจะสร้างอนาคตให้เด็กสักคนฉันจะส่งเสียให้เธอได้เล่าเรียนจนถึงชั้นปริญญา โตะขึ้นเธออยากเป็นอะไร?” ผมตอบอย่างไม่รีรอเลยว่า “อยากเป็นครูเหมือนคุณพ่อ ครับ”

คำตอบนั้นยังก้องดังในสมองของผม และเมื่อผมค่อยๆ เจริญเติบโต ปีแล้ว ปีเล่าเมื่อกลับไปเยี่ยมบ้าน เยี่ยมญาติ ช่วงปิดเทอมมักจะได้รับคำอวยพรจากญาติๆ ว่า “ขอให้ประมวลเรียนเก่งๆ นะ จะได้เป็นครู เหมือน “ครูเชื้อ” พ่อของเธอไง” ทั้งระหว่างเรียนหนังสืออยู่ชั้นประถม – ชั้นมัธยม ครูจะถามนักเรียนใครอยากเป็นอะไร “ไหนใครอยากเป็นอะไร?” ผมก็ยกมือก่อนเพื่อน “อยากเป็นครูครับ” ผู้ใหญ่ใครถามผมก็ตอบอยากเป็นครুরู้ไป จนซึมซับอยู่ในสมองโดยอัตโนมัติ

เมื่อผมเรียนอยู่ชั้นมัธยม (มศ.๑-๒-๓) เริ่มรับรู้ว่า การจะเป็นข้าราชการครูก็ต้องเข้าโรงเรียนฝึกหัดครูเรียนจบแล้วรับใบประกาศนียบัตร สมัครเข้ารับราชการ ช่วงเวลาสำคัญที่สุดคือ การเข้าสอบคัดเลือกเข้าเรียน ขณะนั้นปี พ.ศ.๒๕๐๘ ผมเป็นเยาวชนจังหวัดชัยนาท จึงสมัครสอบคัดเลือกตามโควตาของจังหวัดชัยนาทไปเข้าเรียน

ที่ฝึกหัดครูนครสวรรค์ ฉะนั้นเพื่อนร่วมรุ่น ๒๕๑๐ ทุกคนจึงมีที่มาจาก จังหวัดต่างๆ ในปริมณฑลจังหวัดนครสวรรค์ เรียกกันว่า “ภาคเหนือ ตอนล่างภาคกลางตอนบน” ว่างั้นเถอะ เท่าที่จำได้คือ กำแพงเพชร นครสวรรค์ ชัยนาท อุทัยธานี เพื่อนๆ ที่มีภูมิลำเนาจากนี่ยังคงสมัคร สอบที่จังหวัดนครสวรรค์

วันที่ผมไปสอบคัดเลือก ณ โรงเรียนนิชัยบำรุงราษฎร์ อ.เมืองฯ จ.ชัยนาท นั้นผมไปในสถานะ “สามเณร” เนื่องจากอยู่ระหว่างบรรพชา ภาคฤดูร้อนของวัดที่ผมสังกัดอยู่ ผู้คนจึงมองด้วยความสนเท่ห์ ขณะที่ สอบดูนาฬิกา ๑๑ โมง ขออนุญาตเจ้าหน้าที่คุมสอบไปฉันทเพลที่โรงอาหารประมาณ ๒๐ นาที รีบกลับมาสอบต่อจนเสร็จ

เมื่อประกาศผลสอบ ผมรู้ว่าเข้าเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ ได้รู้สึกดีใจจนน้ำตาาร่วง รีบแจ้งข่าวญาติพี่น้องทั่วทั้งบ้าน ต่างก็ดีใจ ด้วยและชื่นชมว่า “เออ...ประมวลนี่เก่งเหมือนพ่อเขาหน่อ... สอบเข้า เรียนฝึกหัดครูได้เป็นครูเหมือนพ่อเขาแน่ๆ...” คำพูดเหล่านี้เหมือน น้ำทิพย์ชโลมใจ ทำให้หนุ่มน้อยอย่างผมเป็นปลื้มเหลือที่จะกล่าว จึงน่าจะวิเคราะห์จิตตนเองได้ว่า “คำชื่นชม” ในความจริงใจเหล่านั้น คือ มนต์สะกดให้เราใจจดจ่อ เอาใจใส่การเรียนทำกิจกรรมต่างๆ อย่างขยันขันแข็งแลเห็นผลเป็นจริงได้ ผมแต่งงานแล้วมีลูกเล็กๆ สองคน ก็ใช้วิธีเลี้ยงดูชมเชยให้กำลังใจอยู่เสมอ และก็ได้รับการตอบสนองให้พ่อแม่ชื่นอกชื่นใจจนปัจจุบันนี้ ได้มาเลี้ยงหลานปู่อีกสามหน่อ ก็ใช้ตำราเดียวกันคือ “ส่งเสริม ชมเชย ให้อารมณ์ดี” นี่คือการปฏิบัติ ที่ได้รับการถ่ายทอดจาก “ความเป็นครู” ของเรา

วาระที่ผมก้าวทำเข้าประตูรั้วโรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ ในวันแรก เริ่มตั้งแต่หอบหิ้วกระเป๋า แบกจอบ เสียม มีด และบัวรดน้ำ เพื่อใช้ตากถาง ทำการเกษตร ปรับปรุงพื้นที่ที่รกเรื้อต่างๆ ให้สะอาด ราบรื่น ทุกคนต้องมุ่งหมั่นทำกันทั่วหน้า เหงื่อไหลไคลย้อย สุกสนาน เฮฮา ผลที่ได้มิใช่แค่ ผัก หนุ่ย อาคาร สิ่งแวดล้อม สะอาดสวยงาม เท่านั้น แต่เป็นการฝึกฝนการทำงาน วินัย ความอดทน เปรียบเทียบ

กับปัจจุบันที่กล่าวกันว่า “ใช้ชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง” ต้องพิสูจน์ตัวเอง
เมื่อมาเป็นครูจริงๆ ต้องคิดเป็นทำเป็น ถ่ายทอดการเรียนการสอน
แม้จะเป็นวิชาชีพเกษตร เมื่ออยู่บ้านพักครูผมก็ปลูกผักสวนครัว สารพัด
เหมือนกัน เช่น ถั้วผักยาว มะละกอก ข่า ตะไคร้ กระเพรา โหระพา
พริก พักแพง แดงน้ำเต้า ปลูกกระทั่งมันเทศ ข้าวโพด นี่คือนิสัย
ของการได้เรียนฝึกหัดครู เรื่องการปลูกผัก ปลูกไม้ผล ผังจิตผังใจผม
ไม่วาย เกษียณอายุไปแล้ว มนต์รักท้องไร่ท้องนา ชักจูงให้ผมได้ทำนา
ทำสวนไม้ สวนมะม่วง ฝึกสวนครัวนานาชนิดถึงแม้ว่าผมจะมีอายุ
มากขึ้น แต่การทำงานของผมถือคติ “ทำเรื่อยๆ เหนื่อยก็พักง่วงก็นอน
หิวก็กิน” ได้ออกกำลัง ได้มีพอรับประทานที่สำคัญคือ ไม้ผืนสังขารตนเอง
และหมั่นดูแลสุขภาพตนเอง

ขอย้อนมาเล่าเรื่องต่อในรั้วฝึกหัดครู ผมมีความประทับใจมาก
การอยู่หอพัก กิน-นอน ในโรงเรียนภายใต้ระเบียบที่กำหนดนั้น ทำให้
ชีวิตประจำวันดีขึ้น ดีขึ้นกว่าก่อนมาเข้าเรียนที่นี่ ผมได้ศึกษาเบื้องหลัง
หลักสูตรการฝึกหัดครู มาจากการอยู่ประจำกิน-นอน-เรียน และ
ฝึกการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในหมู่คณะผู้หลักผู้ใหญ่ในวงการศึกษาสมัยนั้น
จำลองแบบมาจากประเทศอังกฤษ คือ ท่านเจ้าพระยาพระเสด็จ
สุเรนทราธิบดี และหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล และอีกหลายท่านได้ร่วม
กันพัฒนาการฝึกฝนคนที่จะไปเป็นครู ควรจะมีจิตวิญญาณเช่นไร
ทั้งครู-นักเรียน อยู่ร่วมกัน กิน-นอน-การสอน-การเรียน มิใช่จะ
ตั้งหน้าตั้งตาสอนและเรียนอย่างเดียววนะครับมีกิจกรรมหลากหลายมาก
เช่น การสวดมนต์ก่อนนอน การเล่นกีฬาฟุตบอล แชร์บอล บาสเก็ตบอล
ตะกร้อ มีการแข่งขันกีฬาภายในการฝึกทหารรักษาดินแดนซึ่งผม
สมัครเข้าเรียนปีหนึ่ง ฝึกช่วงปิดเทอมใหญ่ ต่อมาได้ฝึกปีสองอีกได้มี
โอกาสแต่งเครื่องแบบชุดฝึกวิชาการทหาร ไปเข้าแถวแสดงความ
เคารพและรับเสด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระบรมราชินีนาถ ณ บริเวณ
ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ เมื่อคราวเสด็จฯ ทอดผ้าพระกฐิน
พระราชทาน ณ วัดเขาจอมคีรีนาคพรต เพื่อนร่วมรุ่นได้รับการฝึกการวู

ห้าสิบ-หกสิบคน มีนายทหารมณฑลทหารบกที่สี่นครสวรรค์มาฝึกให้ ทำให้ผมรู้เรื่องราวต่างๆ ทางทหารได้อีกอย่างพิเศษ เช่น ท่าทางต่างๆ ของทหาร การยืน นั่ง ฝึกซ้ายหัน ขวาหัน การเดินแถว การทำความสะอาด ทำยิงปืน การถอดประกอบอาวุธปืน การทำความสะอาด รู้จักชั้นยศทางทหาร กฎระเบียบวินัยต่างๆ ข้อปฏิบัติตามธรรมเนียมทหาร ถึงแม้ผมจะเป็นครูเต็มตัวในเวลาต่อมาเมื่อพบปะทหารและญาติทหาร ก็จะทักทายปราศรัยด้วยความนับถือในหมู่บ้านละแวกโรงเรียนที่ผมสอนอยู่ จะมีทหารตระเวนมาฝึก และตรวจตราปีละครั้ง พวกครู-ชาวบ้านออกไปเยี่ยม และดูแลอำนวยความสะดวกให้

เรื่องที่ผมประทับใจมากอีกเรื่อง คือ การฝึกซ้อมดนตรีสากล และเข้าเป็นนักดนตรีวง N.T.C ประจำสถาบันฝึกหัดครูนครสวรรค์ เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อผมยอมเข้าไปดูรุ่นพี่เขาฝึกซ้อมดนตรีกัน แล้วรุ่นพี่ให้รุ่นน้องเล่นดนตรีให้ดู เนื่องจากในหมู่เพื่อนร่วมรุ่นต่างก็มีความสามารถพิเศษกันหลายอย่าง ต่างๆ นานา เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล กีฬา แม้กระทั่งฟันดาบก็มี ส่วนผมสนใจตีกลอง จึงเข้าไปลองฝึก และได้ครูฝึกคือ เพื่อนบุญถึง แก้วมณี ถ่ายทอดวิชาตีกลองให้ทุกจังหวะ ผมก็แปลกใจตัวเองเหมือนกัน มือสองข้าง เท้าสองขา ทำหน้าที่แยกกัน และประกอบเข้าเป็นจังหวะเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีลูกเล่น พลิกแพลงต่างๆ จำเขาบ้าง คิดเองบ้าง ต่อมาเมื่อได้พบท่านอาจารย์จอห์น เอฟ ฮาร์ทแมน อาสาสมัครชาวอเมริกันตามโครงการอเมริกัน ฟิสิกส์ เซอร์วิส มาช่วยสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนต่างๆ ท่านเล่นแอดดอร์เตียนเก่งมาก เพลงที่เล่นออกแนวคันทรี่อเมริกัน และสามารถเล่นเพลงไทยได้ เช่น รำวงลอยกระทง รำวงดาวพระศุกร์ ผู้ใหญ่สี ผมแอบไปหาท่านที่บ้านพัก และแสดงความสนใจ ท่านจึงสอนเทคนิคให้เรื่องนี้เคยเล่าในวารสารจดหมายข่าว ผด.นว.๑๐ ไปแล้วครับ

แต่ที่ผมยังมีได้เล่าเบื้องหลังอารมณ์ศิลปินของผมมันเกิดขึ้นได้อย่างไรจึงมาชอบเล่นดนตรี เพื่อนๆ คู่ยกกันสนุกๆ อย่างถือसानะครับ เขาถามว่า “เรื่องดนตรีเนี่ย เอ็งเล่นอะไรวะ?” บางคนตอบ

“เราชอบเล่นกลอง” อีกคนว่า “เราเล่นทรัมเป็ต” “แซกโซโฟน” “ทรอมโบน” ฯลฯ คนสุดท้าย บอกว่า “เล่นนักร้องอะ!” อย่าไปว่าเขาพูดลามกนะครับ คือเขาเล่นดนตรีไม่เป็น แต่ร้องเพลงได้ไง!!

ผมเล่นดนตรี ตีกลองต่อมาเล่นแอดคอร์ดियาน(ตีเพลงซัค) ยังไม่หยุดแค่นี้ เล่นดับเบิลเบสเบสตัวใหญ่ๆ นะครับคุณที่สุทิน รุ่งที่สอนให้ครับสรุปผมเล่นดนตรีได้สามอย่างต่อมาก็มาขอพบการแสดงอีกเอาอีกแหละครับ เต็มกำรำเคียว รำลาวกระทบไม้ รำวงมาตรฐาน สิ่งละอันพันละน้อยเหล่านี้ ฝึกหัดครูจัดให้จนผมประหลาดใจว่ามาทำอะไร? ได้ไง?

ปฐมเหตุดั้งเดิมของผมได้มีโอกาสเรียนพิณพาทย์กับครูดนตรีไทย สำนักตำบลดอนนวน อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท ช่วงที่ผมเป็นศิษย์วัดใหญ่กำลังเรียนชั้นมัธยมสามต้นปีหลวงลุงได้นำผมไปฝากเรียนกับครูดนตรีไทยเริ่มฝึกจับมือตีฆ้องวงใหญ่เป็นอันดับแรก ตอนค่ำอาบน้ำแต่งตัว กินข้าวแล้วก็ไปบ้านครู ฝึกช่วงค่ำไปจนถึงสองทุ่มนอนค้างคืนที่บ้านครูดนตรี เข้าตีห้าลุกขึ้นมาฝึกต่ออีกหกโมงเช้ากลับไปวัดทำงานกิจวัตรประจำแล้วจึงไปโรงเรียน เป็นอย่างนี้เรื่อยไปเพลงที่ได้มาคือ เพลงสาธุการ และก็เริ่ม เพลงโหมโรงปลายปี หลวงลุงย้ายไปเป็นเจ้าอาวาสวัดหนองม่วง บ้านเนินไผ่ตำบลวัดโคก อ.มโนรมย์ ผมย้ายติดตามท่านเดินเรียนอยู่อีกสามเดือน ระหว่างนั้น หลวงลุงนำไปฝากครูดนตรีไทยอีกคน ในหมู่บ้านเนินไผ่ คราวนี้ครูให้ตีระนาดทุ้มจนจบโหมโรง ต่อด้วยเพลงเข้ามาจน สอบมัธยมสามเสร็จแล้วไปต่อชั้น มศ.หนึ่ง ที่พยุหะคีรี เลยต้องลาหยุดกับครูแค่นั้น แต่เพลงต่างๆ ยังจำได้แม้จะลืมเลือนไปบ้าง เข้าทำนอง “เจ็ดวันเว้นฝึกซ้อม ดนตรี อักขระห้าวันหนี เน็นซ่า...” ต่อมาภายหลังผมได้ฝึกบรรเลงเพลงไทยเดิมที่คุ้นหู เช่น ลาวดวงเดือน ศรีนวล ลาวเสียงเทียน จีไฉ่ยอ (ทำนองเพลงจีนเอามาดัดแปลงเป็นเพลง “รักปักใจ”)

การเรียนดนตรีไทย เครื่องคิดเรื่องความเคารพ ครูทางดนตรี เคารพเครื่องดนตรี ครูดนตรีนั้นภาษาปากชาวบ้านเรียกว่า “ท้าวเพชรฉลุกรรม” ที่จริงแล้วคือ “ท้าวพิษณุกรรม” คือเป็นเทพเจ้าทางช่างทางดนตรี สัญญลักษณ์สำคัญอีกอย่างคือศิระะ “พ่อแก่” ตั้งไว้เคารพบูชา ก่อนแสดง หลังการแสดง รวมทั้งก่อนฝึกและหลังฝึก ที่ห้ามหนักห้ามหนา คือ การก้าวข้ามเครื่องดนตรี หรืออยู่ดีๆ ไปตีเล่น เช่น ตะโพน ถือเป็นครูใหญ่ ก่อนจะเล่น ต้องทำความเคารพก่อน เครื่องดนตรีอื่นๆ ก็เช่นกัน ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ ซ้องวงเล็ก ระนาดรางเหล็ก กลองแขก ฉิ่ง ฉาบกรอ ฉาบใหญ่ ซ้องโหม่ง ก่อนจะทำการฝึกซ้อม หรือก่อนบรรเลง ต้องจับเครื่องตีขึ้นจับที่ศิระะรำลึกถึงพระคุณครู อธิษฐานให้การบรรเลงราบรื่นสำเร็จด้วยดี วงดนตรีไทย ทั้งวงก่อนจะบรรเลงหรือแสดงจะต้องมีเครื่องบูชาไหว้ครู เช่น ดอกไม้ ธูปเทียนเหล้าขาว หมากพลู บุหรี่ เงินหกลีง(ปัจจุบันอาจมากขึ้น)

ก่อนจะจับเรื่องนี้ผมขอกราบคารวะ ครู-อาจารย์ด้วยความเคารพอย่างสูง และซาบซึ้งในพระคุณของท่านที่ช่วยกรุณาอบรมฝึกสอน ให้ความรู้ และปลูกฝังวินัย ทุกสิ่งล้วนล้ำค่า และก่อประโยชน์นานาประการแก่ผม สังคมและครอบครัวให้ได้มีความสุขความเจริญ รวมทั้งขอสดุดีสถาบันอันทรงเกียรติไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยครับ

รัตนมณีทองคำ

สวรรค์ คงเนตร

รัตนมณีทิ้งกงาม

สวรรค์ คงเนตร

วันนี้ก็เป็นอีกวันที่ ชาว ผค.นว.๑๐ นัดพบปะสังสรรค์กันเป็นการ “พบเพื่อนๆ ย้ำเตือนความหลัง” ผองเพื่อนก็ดูมากันหน้าตาเกือบเท่า ทุกครั้งที่เคยนัดหมาย แม้ว่าการนัดหมายของท่านประธานรุ่นครั้งนี้ จะนัดถูกละหุกไปสักหนอยพิธีการยังไม่เริ่ม เพราะท่านประธานรุ่น อยู่ในระหว่างการเดินทางยังไม่ถึง

เพื่อนๆ ที่อยู่จังหวัดนครสวรรค์ก็ร่วมแรงร่วมใจกันอย่าง ไม่ทอดยอต้อความเหน็ดเหนื่อยช่วยกันจัดสถานที่ และเตรียมงาน ที่ร้านอาหารชื่อดังแห่งหนึ่งอยู่ย่านสี่แยกไฟแดงแถวสะพานเดชาติวงศ์

โต๊ะเก้าอี้ถูกจัดไว้อย่างเคยแต่ที่แปลกกว่าเดิมนิดหน่อยก็ตรง ที่เน้นให้จัดเป็นรูปตัวยูและที่ว่างตรงกลางระหว่างตัวยูได้จัดเป็นโต๊ะ V.I.P ไว้ สิบรู้มว่าเพื่อต้อนรับอาจารย์ เรารู้สึกตื่นเต้นและดีใจยิ่งนัก อาจารย์ท่านใดหนอจะมาให้ศิษย์ได้เยี่ยมเยียนบ้างด้านหน้าเวทีได้เว้น ที่ว่างไว้ให้เพื่อนได้สนุกสนานเรียงลีลาศ รำวงกันอีกด้วย

เสียงคุยของเพื่อนดังขึ้นกว่าเดิมและยืนกันเป็นกลุ่มใหญ่ ประธานรุ่นคงจะมาแล้ว จริงดังที่เราคิดวันนี้ท่านประธานรุ่นแต่งตัว แปลกไปจากเดิมที่เคยเห็น **ดูกระชากวัย และเรียกความเป็นหนุ่ม กลับมาได้บ้าง** จากเสื่อยัดสีเทาเกือบดำสนิท กางเกงยีนแบนรดตั้ง สีดำ รองเท้าก็อีก เราได้มีโอกาสพบปะทักทายกับเขาด้วย และถือ วิสาสะลูบคลำอย่างชื่นชม(เล็กน้อย) ท่านคงจะอายเลยเสพชุดกลับ เกือบไปว่า เก็บเอาของลูกมาใส่ **ฟังดูชอบก็ล**

อีกสักครู่คุณอาจารย์หลายท่านก็ทยอยมางานคณะลูกศิษย์ ก็เข้าไปกราบทักทายทำความเคารพภายในงานเลี้ยงจึงดูเหมือนจะ วุ่นวายอีกครั้งและ ยังไม่เป็นรูปแบบเท่าไรนัก และแล้วสายตาของเรา ก็เหลือบไปเห็นอาจารย์สองท่านเดินเข้ามาร่วมโต๊ะ V.I.P อาจารย์ ผู้หญิงเดินนำหน้าอาจารย์ผู้ชายเดินตามหลัง

อาจารย์ผู้หญิงผมสีเทาแซมดำของท่านขอยล้นเข้ารูปศิระ
ใส่เสื้อสีขาวกระโปรงสีน้ำเงินเข้มจุดสีขาวๆ ยาวครึ่งน่อง ใส่รองเท้า
คัทชูและถุงเท้าเรียบร้อยตามความนิยมของคนวัยนี้ใบหน้าที่อ้มเอิบ
และเต็มไปด้วยรอยยิ้มน้อยๆ ดูอบอุ่นใจยิ่งนักเมื่อได้เห็นท่านจะเป็น
ใครไปไม่ได้นอกจากอาจารย์ไพฑูรย์ ทองยี่น ส่วนผู้ที่เดินตามมาใกล้ๆ
ก็คืออาจารย์นำชัย ทองยี่น คู่ชีวิตของท่านนั่นเอง

เรารู้จักอาจารย์ไพฑูรย์ นับตั้งแต่เราเริ่มเข้ามาอยู่ในรั้ว
เขียว - เหลือง เรียน ป.กศ.รุ่น ๑๐ ท่านสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ท่านเป็น
ครูที่มีจิตวิญญาณครูเต็มเปี่ยม สอนดีมีคุณธรรม และละเอียด
ในเนื้อหาขอวิชาเอาใจใส่ศิษย์ให้ความยุติธรรมแก่ศิษย์ทุกคน พวกเรา
จะกลัวและเกรงใจทั้งที่ท่านไม่ได้ดุคำหรือมีวาทะก้าวร้าว หน้าที่มๆ
ของท่านมีแหละที่ควบคุมความซนแก่นของเราให้ตั้งใจเรียนได้ดี
นักละมันเป็นที่ชื่นชมของครูดีที่ท่านหาได้ยาก

พอถึงตรงนี้ภาพในอดีตผุดพรายขึ้นย้อนเวลาที่ผ่านมานั้นนาน
แต่ขณะนี้เวลานี้เหมือนมันเกิดขึ้นเมื่อวานนี้ต่างหาก ด้วยความที่พวก
เราสนใจในตัวท่านมากเรื่องราวของท่านจึงถูกพวกเรากล่าวถึง
ในแง่มุมต่างๆอยู่เป็นเนืองนิจ

“เทอมนี้..เธอเรียนกับอาจารย์ไพฑูรย์หรือเปล่าล่ะ” เสียงยายก็
ถามขึ้นในวันเปิดภาคเรียนใหม่ในขณะที่เรากำลังพบปะสังสรรค์กันอยู่
กลุ่มใหญ่เนื่องจากโรงเรียนปิดไม่ได้พบกันเสียนานพอเปิดเรียนวันแรก
ก็มีเรื่องคุยกันมากมาย

“เรียนซี เราดีใจจังเลย เรายิ่งชอบเรียนกับอาจารย์ไพฑูรย์
อยู่ด้วย” เราก็บจู้โรตอบขึ้นเกือบจะพร้อมกันเพราะเรากับจู้โรเรียน
ห้องเดียวกัน

“แหม..พูดน่าอิจฉา พวกเราก็ชอบอาจารย์ไพฑูรย์เหมือนกับ
พวกเธอนั้นแหละ เข้าชอบอาจารย์นะรู้ไหมล่ะว่า ไพฑูรย์ แปลว่าอะไร”
เสียงเพื่อนคนหนึ่งในกลุ่มพูด

“รู้ซิ...ไม่รู้ละก็อาจารย์สละ ตีตายเหียวละเพราะท่านสอนภาษาไทย” เราตอบอย่างไม่ลดละ

“รู้ก็ตอบมาเร็วๆ เลย” เพื่อนในกลุ่มเสริมขึ้นอีก

“ก็หมายถึง ชื่อของพลอยอย่างหนึ่งในจำนวนเก้าอย่างหรือที่เรียกว่า นพรัตน์ไงละ” เราตอบและทำหน้าที่ภาคภูมิใจ

“นพรัตน์ ที่เขื่อนั่นนั่นนะ มีอะไรบ้างช่วยบอกหน่อยได้ไหมจ๊ะ” ยายก็เริ่มเป็นโต้โผใหญ่

“เธอคอยฟังให้ดีนะ เคี้ยวจะบอกให้แล้วจำให้ได้ด้วยละ” เราตอบเพื่อนอย่างมีความมั่นใจเต็มที่

“นพรัตน์ คือพลอย ๙ อย่าง ที่ประกอบไปด้วย

- เพชร พลอยสีขาวที่แข็งที่สุดมีน้ำแวววาวมากกว่าพลอยอื่นๆ
- ทับทิม พลอยสีแดงออกชมพู
- มรกต พลอยสีเขียว
- บุษราคัม พลอยสีเหลือง
- โกเมน พลอยสีแดงเข้ม
- นิล พลอยสีดำ
- มุกดา พลอยสีหมอกอ่อนๆ
- เพทาย พลอยสีแดงสลัว
- ไพฑูรย์ พลอยสีเหลืองแกมเขียวหรือน้ำตาลเทา มีน้ำเป็นสายรุ้งแวววาว

เท่านี้พอที่จะเป็นคำตอบสุดท้ายได้หรือยัง ”เสียงปรบมือจากกลุ่มเพื่อนกราวใหญ่และชมเชยไม่ขาดปาก เราได้ทีเลยโชว์ฟอร์มใหญ่และคุยอีกว่า

“ประเดี๋ยวก่อน พวกเธอจะต้องตกใจมากกว่านี้” แล้วเราก็เล่าต่ออีกว่า

“รู้ไหมว่าอาจารย์ บ้านเดิมของท่านอยู่ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดสุโขทัย พออาจารย์เรียนจบ ม.๖ ก็ได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนทุนจากจังหวัดสุโขทัย มาเรียน ป.๒ ที่โรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทา” เราพูดได้แค่นั้นพวกเพื่อนก็แซ่บขึ้นมาอีกว่า

“ไอ้โฮ...เป็นแผนพันธุ้แท้อาจารย์ไพฑูรย์จริงๆ ด้วย” เราจึงรีบพูดต่อว่า

“ยัง...ยังไม่จบ...พออาจารย์เรียนจบจากฝึกหัดครูสวนสุนันทา อาจารย์ยังได้รับคัดเลือกไปเรียนต่อที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ วิชาเอกฟิสิกส์ เมื่ออาจารย์เรียนจบที่นี่แล้วจึงไปสอบเข้ารับราชการกรมการฝึกหัดครูในปี พ.ศ.๒๕๐๖ และก็เลือกมาสอนที่โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ สอนวิชาวิทยาศาสตร์แก่ลูกศิษย์ ตั้งแต่รุ่นที่ ๔ จนถึงรุ่นพวกเรานี้แหละ เข้าใจ “เพื่อนๆ เจียบกริบ เราได้ที่จึงพูดเข้าแหยไปว่า

“โง่...อึ้งแล้วละซี ... ยังมีอีกนะ อยากรังอะป่าวถ้าอยากฟังก็จะเล่า” เราทำเป็นเล่นตัว

“อาจารย์เก่งจริงๆ เลขนะ สมเป็นรัตนมณีอันล้ำค่า” เสียงเพื่อนคนหนึ่งรำพึงรำพันออกมา

“ใช่แล้ว..พอมาสอนอยู่ที่นี้ก็ได้พบกับอาจารย์นำชัย รักและเข้าใจกันจึงแต่งงานกันที่นี่ ตอนนี่ยังไม่มีลูกเลย” ยังไม่ทันได้คิดต่อเสียงหนึ่งก็ดังขึ้นทำให้เราตกใจหยุดคิด

“เอา...นั่งเจียบทำไมคิดอะไรอยู่เพ้อฝันไปถึงไหนเปลอไม่ได้ชอบนั่งใจลอยมองอะไรคิดอะไรอยู่อีกล่ะ” ยายก็แผดเสียงและยังไปสะกิดเอายายจูไรมาเป็นเพื่อนเพื่อช่วยกันว่าเราอีกแรงหนึ่ง

เราตื่นจากห้วงแห่งความหลัง มองไปทางโต๊ะ V.I.P ที่อาจารย์นั่งอยู่ยังเห็นรอยยิ้มที่สดใสของอาจารย์ไพฑูรย์อยู่อย่างนั้น เรื่องราวของสองมิติ ระหว่างความหลัง และปัจจุบันมีงานพบปะสังสรรค์เป็นรอยต่อเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกันจึงทำให้เรามองเห็นเหตุการณ์ต่างๆ อย่างชัดเจน จึงรีบบอกกับเพื่อนๆ ที่นั่งใกล้ๆ

“เราจะไปหาอาจารย์ไพฑูรย์สักประเดี๋ยวนะ สีสิบกว่าปีแล้วที่เราไม่เคยพบอาจารย์เลย” เราพูดพร้อมกับลุกขึ้น

“เชิญเลยจ๊ะ แม่คนดี” เพื่อนๆ ก็เข้าแหยกระทบกระเทียบบอีกตามเคย

เราค่อยๆ เดินกัลลวๆ กัลลาๆ รวบรวมความมั่นใจมาให้ตัวเอง เพื่อไม่ให้ประหม่าเวลาที่เข้าพบอาจารย์ จากอดีตมาจนถึงปัจจุบันนี้ แล้วเราก็มองมีความเคารพและยำเกรงอาจารย์ไพฑูริย์อยู่เหมือนเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงพอไปถึงเก้าอี้ที่อาจารย์นั่งอยู่เราก็นั่งคุกเข่าลงกับพื้น และกราบที่ตักของอาจารย์และพูดว่า

“อาจารย์ขา...อาจารย์จำหนูได้หรือเปล่า” เราพูดพลางเงยหน้า ขึ้นมองอาจารย์ และอาจารย์ก็มองดูเราแล้วก็ยิ้มๆ เราก็เลยบอกชื่อของเราก่อนอาจารย์ก็เอ่ยทั้งชื่อและนามสกุลก่อนที่อาจารย์จะพูดคุชิวิตของท่านคืออาจารย์นำชัยได้บอกชื่อของเราไปแล้ว เราก็เลยทำความเคารพอาจารย์ทุกๆ ท่านที่อยู่ตรงนั้นส่วนอาจารย์ไพฑูริย์ของเราที่คุยกับเราว่า

“อ้อ...จำได้แล้ว...เมื่อก่อนนี่ดำกว่านี้ เต็มวันนี่ขาวขึ้นมากเลยละ” เราไม่ได้ตอบรู้สึกอายจังเลยเมื่อก่อนเราคงหน้าตาซีเหร่พิลึกเป็นเด็กตัวดำๆ ที่มาจากบ้านนอกละกะมะมั่ง แต่เราก็ดีใจถ้าความดำนั้นทำให้อาจารย์จำเราได้

จากนั้นก็ได้นั่งคุยกับอาจารย์ถึงเรื่องในอดีตที่เราไม่ค่อยจะรู้เรื่องมากนัก

“อาจารย์มีน้องๆ บ้างไหมคะ คือหนูหมายถึงบุตรนะค่ะ” เราถามอาจารย์ก็ยิ้มและก็ตอบเราให้หายข้องใจว่า

“ไม่มีหรอก ครูอยู่กับสองคนตา - ยาย ก็มีความสุขดีตลอดมา” ชีวิตคู่ของอาจารย์นับเป็นตัวอย่างที่ดีของการครองเรือนที่ไม่ได้เอาการมีบุตรหรือไม่มีมาเป็นข้ออ้างหรือตัดสินในการอยู่ร่วมกันของชีวิตแล้วอาจารย์ก็ยังเล่าต่อไปอีกว่า

“ครูเกษียณอายุราชการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ รัับราชการมา ๓๔ ปี เพราะครูบรรจุเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ครูสอนอย่างมีความสุขและสนุกในการสอนมากโดยเฉพาะศิษย์รุ่นแรกที่ครูสอน ครูจำได้ทุกคน ครูชื่นใจ และภาคภูมิใจในความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ทุกคน แม้ในปัจจุบันนี้ก็เถอะถึงครูจะจำลูกศิษย์ได้บ้างไม่ได้บ้างแต่เมื่อบอกชื่อครู

ก็จะนึกภาพ และจำพฤติกรรม ความซนความแก่น ความมีสัมมาคารวะของลูกศิษย์ ย้อนหลังได้ทุกคน” อาจารย์คุยเสียวาวถึงความปลื้มใจให้กับเรายิ่งนัก แต่ก็นึกเกรงใจอาจารย์อยู่คราตรันแต่ความรู้สึกในจิตใจยังอยากรู้เรื่องของอาจารย์อีกมากนักเพราะเราไม่เคยพบท่านเลยเมื่อตัดสินใจได้แล้วขออีกสักคำถามเถอะนะปากไวเท่าความคิด ถามออกไปว่า

“อาจารย์เหงาไหมคะ...กับชีวิตหลังเกษียณอายุราชการ” หลุดคำถามที่คิดว่าสุดท้ายแล้วออกไปเสียได้โล่งอก แต่เราก็อึ้งปลื้มมากขึ้นเมื่อเห็นอาจารย์มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสและตอบอย่างเต็มใจว่า

“ครูไม่เหงาเลย ครูใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ดูทีวี ฟังเพลง สันสรรค์กับเพื่อนฝูงตามโอกาส ปลูกต้นไม้ โดยเฉพาะกล้วยน้ำว้า ครูทำเพื่อสุขภาพ แบ่งเพื่อนบ้านกินบ้าง” อาจารย์จบคำพูดแต่ตรงนั้นเราก็ยิ้มกล่าวคำขอบคุณ และกราบลงบนตักท่านอีกครั้ง

นี่คืออาจารย์ไพฑูริย์ ทองยี่น รัตนมณีนีสีเหลืองแกมเขียวหรือน้ำตาลเทาที่มีน้ำงดงามเป็นสายรุ้งแวววาว ของฝึกหัดครูนครสวรรค์ เปล่งแสงแวววาวตลอดเวลาไม่เคยหมอง เป็นที่เคารพบูชาของบรรดาลูกศิษย์ที่ได้เรียนกับท่าน และท่านยังเป็นครูต้นแบบทุกด้าน ทั้งด้านการสอนการครองตน การดำรงชีวิตที่มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุขในสังคมทุกรูปแบบ

“อาจารย์คะ...ถึงนานเท่าไรศิษย์ก็ยังรักอยู่ เพราะอาจารย์คือคุณครูที่เคารพค่ะ”

บัตรเชิญของใคร

นภาพัทร

บัทร เชิญของใคร

นภาพัทร

กิจกรรมหน้าเสาธงเข้านี้ ดูคึกคัก สดชื่นเป็นพิเศษ ย่างเข้าฤดูหนาวแล้วอากาศเริ่มเย็นลง เด็กๆ ทุกคนเตรียมมาเข้าแถวเคารพธงชาติ คุณครูก็มาช่วยดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียนในชั้นของตน กิจกรรมยามเช้าของโรงเรียนเรานอกจากเคารพธงชาติ สวดมนต์ และรายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ของหัวหน้ากลุ่มสีต่างๆ แล้ว กิจกรรมที่ขึ้นชื่อของโรงเรียนเราคือการบริหารร่างกายด้วยท่าแม่ไม้มวยไทย ซึ่งโรงเรียนถือเป็นนโยบายสำคัญสมาชิกในโรงเรียนเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมความแข็งแรงของร่างกายทำให้คุณภาพทางสมองดีขึ้น และยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติอีกด้วย

ความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารและครู ในการพัฒนากิจกรรมการบริหารร่างกายด้วยท่าแม่ไม้มวยไทยของโรงเรียนเรา จึงประสบความสำเร็จ ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดระดับจังหวัด ระดับเขตหลายครั้ง และเคยนำนักเรียนไปแสดงในงานพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ที่ไทยเป็นเจ้าภาพด้วย ซึ่งถือเป็นเกียรติอย่างสูงสำหรับโรงเรียนเล็กๆ อย่างเรา

ผลจากความสำเร็จนี้ทำให้เป็นที่สนใจของโรงเรียนอื่นๆ ทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ในแต่ละปีจะมีโรงเรียนต่างๆ มาศึกษาดูงานที่โรงเรียนเราเสมอ ทุกคนในโรงเรียนยินดีต้อนรับผู้มาเยือนทุกคนด้วยความยินดี และช่วยกันนำเสนอผลงานด้วยความภาคภูมิใจทุกครั้ง

“เดี๋ยวคุณมอบหมายงานนักเรียนในชั้นเสร็จแล้วขึ้นไปพบผมที่ห้องหน่อยนะ” อาจารย์ใหญ่เดินมาบอกฉัน เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมหน้าเสาธง

มีครูบางคนที่ยังอยู่บริเวณนั้นชำเลื่องมองมาด้วยสีหน้ายิ้มๆ ครูในโรงเรียนชอบแซวว่าฉันเป็น “คนโปรด” ของอาจารย์ใหญ่ แต่ก็ไม่มีปัญหาเรื่องความอิจฉาริษยา เพราะมันไม่มีผลประโยชน์ต่อเนื่องจากการเป็นคนโปรดสักครั้ง ฉันได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ขั้นครั้งล่าสุดเมื่อ ๖ ปีที่แล้ว ซึ่งฉันก็ไม่ได้เดือดร้อนใจ มีงานอะไรที่ได้รับมอบหมาย หรืองานที่เห็นว่าสมควรทำ ฉันก็ทำให้สำเร็จลุล่วงทุกงาน ถ้ามีงานที่เห็นว่าไม่สมควรทำก็แสดงความเห็นคัดค้าน บางครั้งก็เป็นการคัดค้านอย่างรุนแรงด้วยซ้ำ แต่ฉันก็ไม่เคยโกรธกับใครในโรงเรียน เมื่อฉันได้ ๒ ขั้น อาจารย์ใหญ่ให้เหตุผลกับครูซึ่งอาวุโสกว่าฉันเกือบทุกคนว่าฉันไม่ได้เงินเดือนขึ้นมา ๒ ปี แล้ว เพราะลาไปศึกษาต่อกลับมาก็ตั้งใจทำงานดี นำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาโรงเรียนของเราให้ก้าวหน้าหลายด้านดังนั้นจึงไม่มีเสียงครหาขึ้นมาให้ได้ยินเหมือนครูบางคน

ฉันสอน และมอบแบบฝึกให้นักเรียนทำเสร็จแล้วจึงเดินไปที่ห้องอาจารย์ใหญ่

“มีหนังสือขอศึกษาดูงานที่โรงเรียนเรา” อาจารย์ใหญ่บอกพร้อมยื่นหนังสือให้

ฉันรับมาอ่านแบบไม่รีบร้อน เพราะเป็นหนังสือขออนุญาตศึกษาดูงานปกติ เหมือนที่หน่วยงานอื่นๆ เคยส่งมาแต่มาสะดุดตรงส่วนท้ายของหนังสือที่ลงชื่อและตำแหน่งของผู้ประสงค์มาดูงานเป็นชื่อของเขื่อนเอง ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของกรมพลศึกษาประจำจังหวัด

“มะรีนนี่แล้วนะ มีเวลาเตรียม ๒ วัน ผมอยากให้คุณช่วยสรุปการดำเนินงานของเราให้หน่อยแล้วผมจะบรรยายเอง ทำทันไหม” อาจารย์ใหญ่มองหน้ารอคำตอบ แต่ฉันยังอึ้งอยู่

“หรือคุณจะบรรยายเอง ผมเพียงแต่กล่าวต้อนรับ”

“อาจารย์ใหญ่บรรยายเถอะค่ะ เดี่ยวฉันจะเตรียมข้อมูลและทำแผนภูมิให้” ฉันรับคำแล้วรีบไปเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากกรมพลศึกษา วางแผนกับฝ่ายต้อนรับ แล้วจึงรีบเข้าห้องสอนนักเรียน

ตามปกติ ฉันจะไม่นำเรื่องราวต่างๆ มาคิดในขณะที่สอนเพราะถือว่า
ในขณะที่สอน นักเรียนสำคัญที่สุด

เมื่อกลับถึงบ้าน ปฏิบัติภารกิจประจำวันเรียบร้อยแล้วฉันจึง
มีเวลานึกถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเธอ

ในช่วงเวลา ๒ ปีที่เรียนในโรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์รุ่น ๑๐
ด้วยกัน เราอยู่ห้องเดียวกัน ภาพของเธอส่วนใหญ่จะเป็นภาพนักเรียน
ชายปี ๑ สวมเสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงขาสั้นสีดำ หน้าตาเธอดูเด็กกว่า
ใครๆ กิริยาท่าทางสุภาพเรียบร้อย เราไม่ค่อยได้พูดคุยกันเท่าไรเลย
ทั้งเธอและฉันต่างพูดไม่เก่งพอๆกัน จะได้พูดคุยกันมากหน่อยก็ตอนเข้า
ค่ายลูกเสือ ที่เราอยู่หมู่เดียวกัน ทำกิจกรรมของลูกเสือร่วมกัน ทำให้
สนิทกันมากกว่าเดิม พอขึ้นปี ๒ เราต่างก็โตเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีงานหลาย
อย่างที่รุ่นพี่ต้องรับผิดชอบและต้องทำเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง
การมอบหมายงานที่เป็นกิจกรรมพิเศษ อาจารย์จะมอบให้แก่ชุมนุม
ต่างๆ ดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ แต่ละชุมนุมก็รับนโยบายไปวางแผน
ปฏิบัติกันเอง เป็นการฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่
วางแผน ปฏิบัติงาน แก้ปัญหา และฝึกความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

เธอพูดเก่งขึ้น เราสมัครอยู่ชุมนุมเดียวกัน เธอได้รับเลือกให้เป็น
ประธานชุมนุม ซึ่งมีฉันคนหนึ่งละที่เลือกเธอ

ชุมนุมของเราที่มีเธอเป็นประธาน จัดกิจกรรมบ่อยกว่า
ชุมนุมอื่นๆ ฉันในฐานะสมาชิกก็ร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมด้วยความ
เต็มใจทุกครั้ง จนกระทั่งมีกิจกรรมหนึ่งที่เธอทำให้ฉันไม่พอใจ

เธอเรียกสมาชิกของชุมนุมประชุม

“ที่ผมเชิญมาประชุมวันนี้ เนื่องจากโรงเรียนฝึกหัดครูของเรา
จะจัดงานลอยกระทง ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ที่จะถึงนี้” เธอกล่าวเปิด
การประชุม

“ในงานมีหลายกิจกรรมที่แต่ละชุมนุมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม
ประกวดและแข่งขัน”

แล้วเธอก็ดำเนินการเพื่อหาตัวแทนเข้าประกวดแข่งขัน
ทุกกิจกรรม และมอบหมายผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม

“ประธานชุมนุมเราเก่งนะ ดำเนินการประชุมได้เรียบร้อยดี
รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคน สมกับที่เราเลือกเป็นผู้นำ”
วันเพ็ญแอบกระซิบกับฉัน

“เห็นด้วย เขาพูดเก่งขึ้นนะ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย และไม่ใช้
อารมณ์...” ฉันพูดยังไม่ทันขาดคำก็ได้ยินเธอเรียกชื่อฉันแล้วพูดว่า

“กิจกรรมสุดท้ายคือการประกวดนางนพมาศ ผมและสมาชิก
เห็นพ้องต้องกันว่า คุณเป็นคนที่เหมาะสมที่สุดที่ชุมนุมของเราจะ
ส่งเข้าประกวด ขอให้สมาชิกยืนยันด้วยการยกมือครับ” เธอเสนอและ
ขอมติไปพร้อมกัน ส่วนฉันไม่ได้คิดว่าใครยกมือบ้าง และมีจำนวนเท่าไร
เพราะมัวแต่หุ้อืออยู่

“เป็นอันตกลงนะครับ ขอขอบคุณครับ ผมขอปิดประชุม” เธอปิด
ประชุมไปแล้วแต่ฉันยังจ้องจะกินเลือดกินเนื้อเธออยู่ เมื่อสมาชิกออกไป
เกือบหมดเหลือแต่เพื่อนสนิท ฉันก้าวฉับๆ ไปประชิดตัวเธอ

“ทำไมเธอไม่ถามฉันสักคำว่าพร้อมไหม ออยู่ๆ ก็มามัดมือชก
ในที่ประชุมฉันไม่ทำหอกนะจะบอกให้” เพื่อนๆ ที่อยู่ด้วยกันรวมทั้ง
ตัวเธอนิ่งเงียบตกตะลึงเพราะไม่เคยเห็นฉันแสดงอารมณ์แบบนี้มาก่อน

“ผมขอโทษที่ไม่บอกก่อน แต่ผมเห็นว่าคุณเหมาะสมที่สุดแล้ว”
เธอเริ่มหวานล้อม

“ไหนๆ ผมก็เสนอชื่อคุณไปแล้ว ผมขอรับรองให้ความร่วมมือช่วย
กันรับผิดชอบงานของชุมนุมเราให้ลุล่วงไปด้วยดีนะครับ” แล้วเพื่อนๆ
ก็ช่วยกันพูดจนฉันอ่อนใจ และใจอ่อนยอมเธอจนได้

นับแต่วันนั้น เธอก็ไม่ค่อยได้พูดกับฉันอีก นอกจากถามเรื่อง
เครื่องแต่งตัวว่าจะให้ช่วยอะไรไหม และส่งคนมาช่วยแต่งตัวในวัน
ประกวด แต่เธอคงไม่รู้ว่าเพื่อนๆ สงสัยพากันกระเช้าเข้าหาเหย้าฉันหลัง
จากแต่งตัวเสร็จ

“โอ๊ย! เดิมเราคิดว่าจะชอบเพื่อนเรา แน่نون แต่พอเห็นตัวแทน
ที่ส่งมาช่วยแต่งตัวแล้วซั๊กไม่แน่ใจเสียแล้ว”

ส่วนฉัน ไม่ได้ใส่ใจหรือกังวลใจกับเรื่องแบบนั้นเลย เมื่อตัดสินใจ
ทำอะไรแล้วก็ตั้งใจทำให้ดีที่สุด ผลจะเป็นอย่างไรขอรับได้ทุกอย่าง
และงานลอยกระทงก็ลุล่วงไปด้วยดี

งานลอยกระทงเป็นกิจกรรมภายในโรงเรียนกิจกรรมสุดท้าย
ของห้องเราเพราะในภาคปลายของปีการศึกษา เราออกไปฝึกสอน
แล้วเราก็แยกย้ายกันกลับภูมิลำเนา ฉันไม่ได้พบหน้าเธออีกเลย
ความค้างคาใจที่อาจจะมิต่อกันก็ไม่มีโอกาสได้ปรับความเข้าใจกันสักครั้ง

เมื่อฉันสอบบรรจุเป็นครูประจำตำบล อยู่โรงเรียนในป่าเขา
ลำเนาไพร ภายหลังจากเป็นครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในเมือง ๑ ปี เพราะ
ปีแรกที่เรียนจบ อายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี คิระระยะเวลา ที่เราแยกย้าย
จากกันเกือบ ๒ ปี ฉันได้รับจดหมายจากเธอฉบับหนึ่ง เป็นจดหมาย
ฉบับแรกและฉบับเดียวที่ฉันได้รับจากเพื่อนฝึกหัดครนครสวรรค์
รุ่น ๑๐ ฉันยังจำเนื้อความในจดหมายได้จนถึงทุกวันนี้ว่าเธออยาก
พบฉันเพื่อพูดคุยกันสักครั้งหนึ่ง

ด้วยปมด้อยของฉันที่คิดว่าตัวเองไม่มีวาสนาที่จะได้เรียนต่อ
ระดับ ป.กศ.สูง เหมือนเพื่อนๆ ทำให้ตั้งใจว่าจะไม่ติดต่อพบปะกับ
เพื่อนๆ อีก ฉันจึงไม่ใส่ใจที่จะพบหน้าเธอ แต่มันก็ยังค้างคาใจมาตลอด
จนเวลาถัดจากนั้นมา ๔-๕ เดือน ฉันต้องพบกับปัญหาที่ต้องการใคร
สักคนเป็นเกราะป้องกันตัว ฉันนึกถึงเธอเป็นคนแรก แต่คิดแล้วมัน
เป็นการเห็นแก่ตัว เป็นความขลาดและเขลาที่จะให้คนอื่นมาช่วย
แก้ปัญหา โดยที่ยังไม่ได้คิดหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองสักครั้ง
ฉันก็เลยไม่ได้ติดต่อกับเธออีกจนได้ และอีกไม่นานต่อมา ฉันเก็บ
บัตรเชิญแต่งงานใบเล็กๆ ได้ใบหนึ่งจากบริเวณบ้านของฉันเองขนาด
ของบัตรเชิญแสดงว่าเป็นบัตรเชิญของเพื่อนเชิญเพื่อนมากกว่าจะเป็น
บัตรเชิญที่ส่งถึงพ่อที่ต้องคาดเดาเพราะซองของบัตรเชิญนั้นไม่มีแล้ว
คงเป็นน้องจอมซนของฉันเอามาแกะอ่าน

ชื่อเจ้าบ่าวในบัตรเชิญนั้นเหมือนชื่อของเธอ แต่ไม่ระบุนามสกุล
ชื่อเจ้าสาวคล้ายชื่อฉัน

ความค้างคาใจ เกี่ยวกับตัวเธอ ยิ่งเพิ่มมากขึ้น แต่ฉันก็ไม่เคย
พบคนที่จะให้ฉันได้ไถ่ถามข่าวคราวให้กระจ่างชัดได้สักครั้ง

“คุณครูครับ คุณครูครับ” เสียงนักเรียนมาเรียกอยู่ข้างๆ

“ว่าไงครับ”

“แขกมาแล้วครับ” นักเรียนบอกแล้ววิ่งไปเข้าแถวเตรียมแสดง
แม่ไม้มวยไทยที่กลางสนามตามที่นัดหมายไว้

ฉันรีบเดินไปหน้าอาคารเรียน เห็นรถของคณะศึกษาดูงานกำลัง
เข้าประตูโรงเรียนมาอย่างช้าๆ และจอดลงตรงหน้าฉันและคณะครู
ที่ลงมาต้อนรับ

“สวัสดิ์ครับ” เธอลงจากรถเป็นคนแรกสวัสดิ์คืออาจารย์ใหญ่
แล้วหันมาก้มศีรษะทักทายฉัน

“สวัสดิ์ค่ะ ยินดีต้อนรับทุกท่านค่ะ” ฉันกล่าวกับผู้มาเยือน
ทุกคนและแอบพิจารณาตัวเธอว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง
สรุปลงใจว่ารูปร่างหน้าตาเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาแต่ท่าทาง
สุภาพเรียบร้อยยังเหมือนเดิม

หลังจากจัดให้นักเรียนแสดงกายบริหารท่าแม่ไม้มวยไทยให้
ผู้มาเยือนชมแล้ว อาจารย์ใหญ่และฉัน ร่วมบรรยายการดำเนินงาน
ของโรงเรียน พาชมนิทรรศการต่างๆ ของโรงเรียน ระหว่างที่เดินไปด้วย
กันมีโอกาสได้คุยกันเป็นส่วนตัว

“คุณยังโกรธผมอยู่หรือเปล่าครับ”

“โกรธเรื่องอะไร ไม่เคยโกรธใครสักที” ฉันตอบ

“ไม่ได้พบกันนานเลยตั้งแต่เรียนจบ สบายดีหรือครับ”
เธอเปลี่ยนเรื่องไปคือๆ

“สบายดีค่ะ คุณก็คงสบายดี ครอบครัวยังเป็นอย่างไรบ้าง”
ฉันจู่โจมตรงจุดที่ต้องการรู้ทันที

“ผมแต่งงานกับคนที่ซื่อคล้ายคุณ เขาเรียนรุ่นน้องเรา” เธอตอบ และมองหน้าฉันอย่างเปิดเผยเป็นครั้งแรก

“ยินดีด้วยค่ะ” ฉันแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ

วันนี้ทางโรงเรียนเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ผู้มาเยือน รับประทานอาหารเสร็จ เธอกล่าวขอบคุณครูใหญ่และคณะครู

“ในฐานะตัวแทนคณะผู้ศึกษาดูงาน ขอขอบคุณท่านอาจารย์ใหญ่ คณะครูและนักเรียน ที่ให้การต้อนรับคณะของเราเป็นอย่างดี งานทุกอย่างที่ได้ชมจากโรงเรียนวันนี้ยอดเยี่ยม โดยเฉพาะการบริหารร่างกายท่าแม่ไม้มวยไทย ดำเนินการได้ดีสมเป็นโรงเรียนตัวอย่าง เราจะนำสิ่งที่ได้เห็น ได้รับความรู้ในวันนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ขอขอบคุณมากครับ” เธอกล่าวอย่างเป็นทางการ

“ผมดีใจมากที่ได้พบคุณวันนี้ เหมือนได้พบเพื่อนเก่าที่คุ้นเคย ได้ชำระสิ่งที่ค้างคาใจ และได้รู้จักเพื่อนใหม่พร้อมๆ กันด้วย”

“เช่นกันค่ะ ระหว่างเราต่อไปนี้ไม่มีอะไรที่ติดค้าง คงมีแต่ความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน หวังว่าเราจะได้พบกัน วันเลี้ยงรุ่นนะค่ะ”

เราจับมือกันด้วยมิตรภาพในฐานะ “เพื่อน” ที่ชัดเจนเป็นครั้งแรก ทั้งที่เป็นเพื่อนกันมานาน

คำสารภาพ... ของนิตยา

เบญจา รักพงษ์

คำสารภาพ...ของนิตยา

เบญจา รัทพงษ์

ภาคเรียนที่ ๒ ปี พ.ศ.๒๕๐๙ นักเรียนหญิงฝึกหัดครูนครสวรรค์ รุ่น ๑๐ ห้อง ๓ และห้อง ๔ ต้องออกฝึกสอนก่อนจบหลักสูตร ป.กศ. เราทั้ง ๑๐ คน อยู่หน่วยฝึกสอนโรงเรียนดอนใหญ่ แต่บ้านอยู่ใกล้ โรงเรียนหนองกรด ทุกคนต้องเดินทางไปสอนที่โรงเรียนดอนใหญ่

โดยรถรับจ้างที่ดัดแปลงมาจากรถบรรทุกของ (รถอีแต่น) เสียค่าโดยสารคนละ ๕๐ สตางค์ รถวิ่งจากบ้านพักไปโรงเรียนบนถนนที่ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ข้างทาง ข้างถนน เต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่ที่สูงท่วมหัว กลางวันพอจะทนไหว แต่กลางคืน ถนนจะมีดีสนิท ไม่มีไฟฟ้า เจียบสงัด น่ากลัวมากจริงๆ

เพื่อนๆ เคยดูรายการเรื่องจริงผ่านจอใหม่คะ วันนี้จะเสนอเรื่องจริงผ่านวารสาร ฉบับ สารรุ่นสิบ : ผด.นว. (ฉบับพิเศษ) เย็นวันหนึ่ง นิตยากำลังตักน้ำไปบ้านพัก เพราะเป็นเวร ก็มีนุชนาถ ชวนให้ไปเป็นเพื่อนที่ตลาดปากน้ำโพ ห่างจากบ้านพักไป ๙ กิโลเมตร ต้องขึ้นรถไป ๒ ต่อ นิตยาก็อึดอัดกลัวกลับบ้านมืด มันอันตรายแต่นุชนาถก็ออดอ้อน นิตยาขัดเพื่อนไม่ได้จึงตกลงไปเป็นเพื่อนทำธุระที่ตลาดปากน้ำโพ โดยไม่บอกเพื่อนที่บ้านพัก เหมือนหนีกันไป พอทำธุระเสร็จก็ออกไปรอรถสายนครสวรรค์-กำแพงเพชร กว่าจะรถจะออกก็มีดี นุชนาถ บอกว่าเราจะลงปากทางเข้าบ้านพักนะ ที่ไหนได้ ขณะนั่งรถอยู่เพื่อนชายจากหน่วยฝึกสอนเทพสถาดพรเข้ามาทักว่า “เธอจะไปไหนกัน” “นี่รถเลยหน่วยฝึกสอนเธอมาแล้ววะนะ” ตายละ! เธอตะโกนบอกกระเป่ารถว่าจอดด้วยๆ ค่ะ เมื่อรถจอดก็รีบลงจากรถมายืนบนถนนอันมืดมิด หัวใจเต้นระรัว กลัวมากในความมืด... จะทำอย่างไรได้ต้องแก้ปัญหาไปให้ได้เมื่อมีไฟจากรถส่องมาบนถนน เธอพยายามออกไปยืนกลางถนนโบกมือขอความช่วยเหลือให้รถหยุด

คันแล้วคันเล่าก็ไม่มีรถคันใดรับ พ่อแก้วแม่แก้วของลูกเอ๋ย...ช่วยลูก
ด้วยเถิด...สักครู่ มีรถยนต์คันหนึ่งชะลอความเร็วลง อารามดีใจ
หัวใจพองคับอก มีความหวังว่ามีคนช่วยเราแล้ว แต่คุณพระช่วย!
เมื่อรถยนต์เข้ามาใกล้ๆ หัวใจที่พองอยู่เหมือนจะหยุดเต้น ตกใจสุดขีด
เพราะรถที่ใกล้เข้ามานั้นเป็นรถแลนด์โรเวอร์ ติดตรายูนิเซฟเหมือน
รถที่อาจารย์ประจำหน่วยฝึกสอนขับไปนิเทศนักเรียนตามหน่วยต่างๆ
เลย ความคิดที่ผุดขึ้นขณะนั้น ฉันตายแน่ๆ...ฉันไม่จบแน่...พ่อฉันต้อง
เสียใจแย่เลย... พลันคนขับรถยื่นหน้ามาถามว่า “หนูจะไปไหนกัน?”
ความดีใจกลับมาแทนที่ ไม่ใช่อาจารย์เรา จึงตอบเขาไปว่า “ว่าจะไป
หน่วยฝึกสอนตอนใหญ่ค่ะ ถนนมืด ลงรถผิดที่ค่ะ” “เฮ้! ขึ้นรถมา
เดี๋ยวจะไปส่งให้ ทีหลังอย่าทำอย่างนี้นะ เป็นหญิงมันอันตราย”
ทั้งนิตยาและนุชนาถนั่งรถมาอย่างอกสั่นขวัญแขวน คิดในใจว่าคงไม่
หนีเสียปะจระเข้หรอกนะ เขาคงไม่พาเราไปบู๊บู๊ฆ่าหอก อีก ๓๐ นาที
รถก็เข้าไปจอดที่บ้านพัก เพื่อนสาวทั้งแปดคน จุดตะเกียงมาส่องที่รถ
ก็คิดว่า เป็นรถอาจารย์นิเทศ ทุกคนใจหาย ใจตกไปถึงตาตุ่ม ตายละ!
ถ้าอาจารย์ถามถึงสมาชิกในบ้านอยู่กันครบไหม จะตอบอย่างไร? เฮ้อ!
ทันใดนั้น นิตยาและนุชนาถลงมาจากรถยนต์ เล่าความจริงให้
เพื่อนๆ ฟัง ทุกคนกล่าวขอบคุณ ทราบว่าชื่อ คุณจรรยา แสงศิริสุทธีสาร

ทำงานเป็นเซลล์แมนขายยาของบริษัทโอลัน ท่านพูดว่า
ไม่อยากจะรีบขึ้นรถ กลัวจะเป็นนางนกต่อ แต่ยังไม่ถึงคราวเคราะห์
เหตุการณ์จึงผ่านไปได้ ถ้าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทราบถึง हुआจารย์นิเทศ
ขณะนั้น (ปี ๒๕๐๙) เป็นความผิดมหันต์ เป็นเรื่องคอขาดบาดตาย
ที่ผิดกฎระเบียบการฝึกสอนเลย เชี่ยวละนุชนาถและนิตยาคงไม่จับ
หลักสูตรพร้อมเพื่อน คงต้องฝึกสอนใหม่หรือถูกคัดชื่อออก ใครจะ
ทราบได้ เหตุการณ์นี้เป็นบาปในใจของนิตยามาเกือบ ๕๐ ปีแล้ว วันนี้
เธอได้สารภาพความจริงต่อสถาบัน...อาจารย์และเพื่อนๆ ฝค.นว.
ทุกท่านเป็นครั้งแรก เธอรู้สึกโล่งใจ ทางสถาบันจะพิจารณาความผิด
ของเธอก็ไม่ได้ เหตุการณ์ผ่านมานานเกิน ๒๐ ปี หมดยุคความแล้วค่ะ
ผู้อ่านคงอยากทราบแล้วสินะคะว่าใครคือนิตยาและนุชนาถกันแน่
เธออยู่ในรูปนี้แหละค่ะ

สืบหาความจริงกันเองนะคะ ขอขอบคุณท่านจรูญ แสงศิริสุทธิสาร
และเพื่อนๆ ที่ปิดปากเงียบมา ๔๙ ปี สวัสดิ์ค่ะ

พฤษภ

Phan

พลัดถิ่น

Phan

ฉีก..ฉีก.. ฉีก..ฉีก.. ถึงก็ช่างไม่ถึงก็ช่างขบวณรถไฟจาก นครสวรรค์-พิษณุโลก นำศิษย์ ฝค.นว. รุ่น ๑๐ จำนวน ๔๐ คน มุ่งสู่ พิษณุโลก เพื่อศึกษาต่อ ป.กศ.สูง ความรู้สึกในตอนนั้นคงเหมือนกันทุกคน คิดถึงเพื่อนร่วมรุ่นที่จากมา ไม่รู้ว่าสถาบันใหม่จะสุขเพียงใด อย่างไรก็ตามต้องเดินหน้าต่อไปให้ถึงที่สุด

สองปีผ่านไปไว้มาก แทบไม่รู้เลยว่าทำอะไรกันบ้างนอกจาก เรียน เรียน แต่ก็ภาคภูมิใจ ถือเป็นเกียรติประวัติที่สร้างไว้เป็น ภาพลักษณ์ของความเป็นศิษย์ ฝค.นว. อย่างโดดเด่นในความทรงจำ ที่กล่าวถึงกันทุกวันนี้

การเปิดตัวด้วยการแสดงเด่นกำรำเคียวในวันรับน้องใหม่ ด้วยศิลปะพื้นบ้านและลีลาการแสดงจากหัวใจของทุกคน สร้างความประทับใจแก่ผู้ชมให้กล่าวถึง และรู้จัก ฝค.นว. มากขึ้น ด้านการเรียน ก็ไม่น้อยหน้า **กาญจนา จารุณี ปริศนา วรรณมา บังเอิญ สุนันท์ กอบกิจ** ทำคะแนนได้อยู่ในระดับต้นๆ จัดเป็นนักเรียนเก่งของรุ่น และทุกกิจกรรมของสถาบัน ฝค.นว. ได้มีส่วนร่วมอย่างไม่แปลกแยก เป็นที่ยอมรับในความสามารถ **มนต์ชัย** ในบทบาทนางผีเสื้อสมุทร สร้างความฮือฮายามปรากฏกายหน้าเวทีการแสดงละครในงาน ลอยกระทงประจำปี **วรรณมา พรรณี** ในหมู่เจ็ดนางกินรีเกษมศานต์ จากมโนราห์ในงานเดียวกันของปีถัดไป และอยู่ในกลุ่มนักแสดงของสถาบันที่ถูกคัดเลือกให้แสดงในโอกาสต่างๆ อีกเรื่องหนึ่งที่ยอดกล่าวถึงไม่ได้คือ ความเก่งกล้าของสี่สาว **มะลิ พรรณี จารุณี จินตนา** ที่เลือกเรียนวิชาโทเกษตรกรรมร่วมกับหนุ่มๆ สามสิบคน อย่างไม่สะทิ้นอาย แถมเวลาเรียนจะนั่งอยู่แถวหน้าตลอด หาหนุ่มใดกล้ากรายใกล้ นี่เป็นเพียงบางเรื่องจากหลายเรื่องที่ได้แสดงออกถึง พื้นฐานความรู้ ความสามารถในความเป็นศิษย์ ฝค.นว. ของพวกเรา

เมื่อจบ ป.กศ.สูง บางคนกลับบ้านหางานทำ บางคนเรียนต่อปริญญาตรีที่สถาบันต่างๆ บางคนเรียนที่พิษณุโลก บางคนเรียนด้วยทำงานด้วยตามสภาพความเหมาะสม เมื่อเรียนจบปริญญาตรีต่างแยกย้ายกันไปทำงานยังที่ต่างๆ คงเหลือเพียงบางคน **ปฏิรักษ์ สมศักดิ์ มะลิ นงเยาว์ ดิเรก พรรณี ประกอบ** ที่ตกค้างเป็นกลุ่ม ฝค.นว. ๑๐ พักติดถิ่นอยู่ที่พิษณุโลก เมืองสองแคว ด้วยต้องศรคกรมเทพ เชื่อมโยงรักชักนำให้ลงหลักปักฐานสร้างครอบครัวเป็นมั่นคง ปัจจุบันมีสมาชิกเพิ่มขึ้น ๒ คน **ตลับ จำเริญ** ที่มาอยู่ด้วยแรงรักชักนำเช่นกัน จากสายใยที่พันผูกในลูกหลาน

นานเหลือเกินกว่าเราจะพบกันได้ และเมื่อถึงคราที่มารวมกันก็ไม่ยากเลยที่ความรัก ความผูกพันจะกลับคืนมา ความเป็นเพื่อนไม่เลือนลပ်ไปจากใจของเราทุกคน ฝค.นว. ๑๐ จึงอยากบอกว่า... รักเพื่อนนะ จ๊ีบ จ๊ีบ

